

СТЕНОГРАМА

засідання Комітету з питань енергетики

та житлово-комунальних послуг

25 листопада 2022 року

Веде засідання голова Комітету ГЕРУС А.М.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Вікторія Олександрівна, те, що у народного депутата з Комітету з питань енергетики немає електроенергії три дні, це, може, непогано, а, може, навіть добре. Означає, що...

КУЧЕРЕНКО О.Ю. *(Не чути)*

ГОЛОВУЮЧИЙ. Означає, що значить краще треба думати як допомогти енергосистемі як працювати. Я скажу більше, ми ж в прямому ефірі, у нас в цьому приміщенні, де наш Комітет знаходиться з питань енергетики та житлово-комунальних послуг опалення немає централізованого, відключили нам його з якихось проблем.

ГРИБ В.О. Андрій Михайлович, але, знаєте, що я переживаю? Що нам скажуть - оце як працювали, так і отримали. Тому треба працювати краще на енергосистему.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Я думаю, що в даному випадку все-таки люди все розуміють і об'єктивність є, і розуміють, що атаки, на жаль, якби все залежало від нас, то ми би, думаю, ми все-таки з точки зору законодавчого забезпечення прийняли те, що було потрібно до зими і прийняли ще в серпні місяці, здається, те що уряд нас просив. Тому в нас немає на сьогоднішній

день якоїсь, скажемо так, проблемної заборгованості з точки зору прийнятих рішень.

КАМЕЛЬЧУК Ю.О. Єдине, що хотів додати, Андрій Михайлович, що якби ми прийняли Закон про системи накопичення енергії і запустили всі системи накопичення енергії трошки раніше ніж ... *(Не чути)* було би краще зараз.

ГРИБ В.О. Неправда, Юрію Олександровичу. Я також про це подумала.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ми цей закон прийняли коли, півтора року тому?

КАМЕЛЬЧУК Ю.О. Ми цей закон прийняли менше року тому. І тягнули саму процедуру більше ніж півтора, від півтора до двох років.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Я так розумію, там були різні законопроекти, якісь альтернативні, різні ...*(Не чути)* були. Тим не менше, я, якщо чесно, я думаю, що основна проблема – це навіть не той закон, тому що компанія ДТЕК перший накопичувач встановила ще до прийняття цього законі і її можна було встановлювати. Основна причина – це все-таки дороговизна накопичувачів на сьогоднішній день. Навіть, якщо люди зараз шукають додому якісь накопичувач, акумулятор, то, умовно кажучи, п'ять кіловат - це десь в районі 6 тисяч доларів. Тому що, думаю, вже всі все прошерстили. А генератор на п'ять кіловат – це до 1 тисячі доларів. Ну, якщо чесна ціна, якщо неспекулятивна.

КУЧЕРЕНКО О.Ю. І тільки доба роботи генератора, це 15-30 літрів.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ну, правильно, але...

КУЧЕРЕНКО О.Ю. ...55 гривень, це непоганий варіант.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Але генератор вночі може не працювати поки всі сплять. І сподіваємося, що все-таки у нас електроенергія більше часу буде, а менше часу не буде.

КУЧЕРЕНКО О.Ю. Ціною, яка забезпечить українців.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, що ми сьогодні зібралися.

Я буду просити, оскільки у нас і вживу, і по відеозв'язку, щоб ми подивилися порядок денний, який сьогодні пропонується. І далі проголосували порядок денний, і заодно встановили кворум розуміючи, скільки нас людей голосує за порядок денний. В порядку денному у нас сьогодні пропонується три питання.

Перше. Це проект Закону про деякі питання використання транспортних засобів, оснащених електричними двигунами та внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо подолання паливної залежності і розвитку електрзарядної інфраструктури та електричних транспортних засобів (№ 8172) та альтернативні до нього.

Друге питання. Це проект Закону про акціонерне товариство "Національна атомна енергогенеруюча компанія "Енергоатом" (№8067), друге читання.

І третє питання. Це проект Закону про внесення змін до деяких законів України (щодо сертифікації оператора газосховищ та продовження заходів з недопущення банкрутства Державного акціонерного товариства "Чорноморнафтогаз") (№ 8158).

І щодо формування складу підкомітетів. У нас вже були подані листи. Сподіваюсь, що всі встигли. Якщо хтось не встиг, то давайте вже після нового року тоді, щоб ми це питання на кожному комітеті вже не розглядали.

А хто подумав собі і розуміє, що ще хоче працювати в якомусь підкомітеті, то вже тоді є декілька місяців часу подумати, щоб потім визначитися.

І розділ "Різне" я пропоную теж. Розділ "Різне", це ми там не голосуємо, рішень не приймаємо. Можливо, є просто питання, які потрібно прийняти. Таким чином, у нас отримується п'ять питань.

Якщо є якісь коментарі чи зауваження, то прошу. Якщо ні, то давайте проголосуємо і встановимо кворум, чи в нас є сьогодні кворум. Ставлю тоді... ставлю тоді на голосування відповідний порядок денний.

А є в нас секретар комітету на зв'язку Шаповалов Юрій Анатолійович? Не чути його.

ШАПОВАЛОВ Ю.А. Є. ... *(Не чути)* да.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Є.

В ідеалі, в ідеалі секретар комітету мав би зняти з мене частину, я називаю прізвище, а секретар комітету рахує голоси от, ну, якщо вам незручно... якщо вам незручно, тоді доручить це мені. Якщо зручно, то відразу голосуйте скільки нас...

ШАПОВАЛОВ Ю.А. Я, чесно кажучи, доручив би вам, якщо можна. Мені не дуже зручно.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ясно. Добре.

ШАПОВАЛОВ Ю.А. Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Значить, тоді давайте і я, і ви, щоб разом, щоб у нас була точність гарантована.

ШАПОВАЛОВ Ю.А. Добре.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Хто за відповідне рішення, прошу проголосувати. Я тоді буду іти по списку. Прошу, Максим Миколайович.

ХЛАПУК М.М. *(Не чути)*

ГОЛОВУЮЧИЙ. А, за. Да?

Я просто буду іти по списку, у нас є на відео, то щоб не повертатися двічі.

Бондар Михайло Леонтійович. Чи є на зв'язку? І чи голосує за порядок денний? Бондар Михайло Леонтійович.

Волинець Михайло Якович. Волинець Михайло Якович.

Герус – за.

Горобець Олександр Сергійович.

ГОРОБЕЦЬ О.С. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Гриб Вікторія Олександрівна.

ГРИБ В.О. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Єфімов Максим Вікторович. Єфімов Максим Вікторович.

ЄФІМОВ М.В. За, за.

ГОЛОВУЮЧИЙ. За, є.

Жупанин Андрій Вікторович.

ЖУПАНИН А.В. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Іоффе Юлій Якович.

ІОФФЕ Ю.Я. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Камельчук Юрій Олександрович.

КАМЕЛЬЧУК Ю.О. Камельчук - за.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Камельчук - за.

Кісільов Ігор Петрович.

КІСІЛЬОВ І.П. Кісільов – за.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Кіт Андрій Богданович.

КІТ А.Б. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Костюх Анатолій Вячеславович.

КОСТЮХ А.В. Костюх – за.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Костюх – за. Є, дякую.

Красов Олексій Ігорович. Красов Олексій Ігорович.

Кучеренко Олексій Юрійович.

КУЧЕРЕНКО О.Ю. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Якщо Олексій Ігорович з'явиться, то зверніть там увагу, щоб ми його теж порахували, що він є.

Мороз Володимир Вікторович.

МОРОЗ В.В. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Мулик Роман Миронович. Мулик Роман Миронович!
Немає на зв'язку?

МУЛИК Р.М. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. За, є.

МУЛИК Р.М. За. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Є.

Нагорняк Сергій Володимирович. Нагорняк Сергій Володимирович! Чи
є на зв'язку?

_____. Він відсутній, він у відпустці вважається.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Він у відпустці.

Пивоваров Євген Павлович. Пивоваров Євген Павлович!

ПИВОВАРОВ Є.П. За. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. До речі, ті, хто у відпустці чи на лікарняному, вони
мають право бути на комітеті і голосувати, тут немає ніяких проблем з цього
приводу, так само як і в сесійному залі, до речі.

Припутень Дмитро Сергійович.

ПРИПУТЕНЬ Д.С. За. Підтримую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Семінський Олег Валерійович.

СЕМІНСЬКИЙ О.В. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Скороход Анна Костянтинівна. Теж десь у відрядженні, по-моєму. Скороход Анна Костянтинівна!

Совсун Інна Романівна.

СОВСУН І.Р. Підтримую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Хлапук Максим Миколайович.

ХЛАПУК М.М. *(Не чути)*

ГОЛОВУЮЧИЙ. Шаповалов Юрій Анатолійович.

ШАПОВАЛОВ Ю.А. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Шипайло Остап Ігорович.

Юнаков Іван Сергійович.

ЮНАКОВ І.С. Юнаков – за.

ГОЛОВУЮЧИЙ. За.

І Юрченко Олександр Миколайович. Юрченко Олександр Миколайович чи на зв'язку?

ЮРЧЕНКО О.М. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. За також.

22. У мене вийшло 22, так? 22 голоси – за.

Давайте ще раз, чи не з'явилися. Бондар Михайло Леонтійович.

Волинець Михайло Якович.

Красов Олексій Ігорович.

Нагорняк Сергій Володимирович.

Скороход Анна Костянтинівна.

Все, значить у нас... Він має право брати участь в комітеті. 22 голоси – за. Відповідно у нас кворум є. 22 народні депутати присутні і порядок денний також ми підтримали.

Тому переходимо до першого питання порядку денного. У нас є основний законопроект, де автор Юрій Олександрович Камельчук та інші, і до нього є два альтернативних.

Давайте тоді по основному законопроекту коротеньке представлення, обговоримо його і перейдемо до прийняття рішення. І так само почнемо по альтернативних і перейдемо до прийняття рішення.

КАМЕЛЬЧУК Ю.О. Дякую, Андрію Михайловичу.

Отже, законопроект розроблено спільно з Міненерго, НКРЕКП та іншими заінтересованими органами з метою надання визначення термінам у сфері електротранспорту створення умов для поширення використання електротранспорту по розвитку інфраструктур зарядних станцій, а також зменшення в залежності України від їх імпорту енергетичних ресурсів та покращення екологічної ситуації.

Що пропонується? Пропонується надати визначення таким термінам, як автомобіль плагін-гібридний, електробус, електробус з подовженим запасом ходу, електромобілі в дужках (електричний колісний транспортний засіб), електромобіль вантажний, електромобіль легковий, низькошвидкісний легкий електричний транспортний засіб, станція зарядки електромобілів в дужках (електрозарядна станція).

Друге. Визначити забезпечення розвитку електромобілів та інфраструктури станції заряд електромобілів пріоритетом формування державної політики у сфері автомобільного транспорту.

Наступне. Прийняття рішення органами місцевого самоврядування в межах своїх повноважень за погодженням з відповідним підрозділом Національної поліції щодо забезпечення місць зберігання транспортних засобів на відповідні території станції на зарядку електромобілів та здійснення контролю за їх діяльністю відповідно до законодавства.

Наступне. Унормувати приєднання та розміщення станцій зарядки електромобілів.

Далі. Перебачити в технічних умовах нового будівництва багатоповерхової житлової забудови необхідність забезпечення не менше 50 відсотків місць для стоянки та зберігання електричних транспортних засобів станціями зарядки електромобілів.

Наступне. Спрощення процедури приєднання зарядних станцій до електричних мереж, спрощення порядку розміщення та будівництва кабельних ліній електропередач.

Наступне. Визначити, що в містах з населенням понад 250 тисяч осіб кількість електробусів у відсотковій частці серед парку автобусів повинен становити не менше 25 відсотків на 1 січня 2027 року, не менше 50 відсотків на 1 січня 2030 року.

Наступне. Надати право ОСББ облаштовувати прибудинкові території станціями зарядки електромобілів.

Наступне. Допуск до перевезень пасажирів на міських автобусних маршрутах загального користування в режимі регулярних пасажирських перевезень у містах районного та обласного значення з 1 січня 2033 року виключно електробусів.

І ще одне – це заборона здійснювати закупівлю у сфері громадського транспорту автобусів з двигунами внутрішнього згорання з 1 січня 2026 року

в містах з населенням понад 250 тисяч осіб. А з 1 січня 2027 року в усіх інших населених пунктах.

І короткий в кінці, так би мовити, підсумок. Це очікуваним результатом реалізації законопроекту є зменшення незалежності України від імпорту енергетичних ресурсів, розбудова державної політики у сфері автомобільного транспорту за рахунок екологічно чистого транспорту. Правова визначеність вживання термінів, створення належних умов для розвитку інфраструктури зарядних станцій та стимулювання використання в Україні транспортних засобів оснащених електричними двигунами і покращення екологічної ситуації.

У нас є певні висновки, у нас є позиція Міністерства енергетики. Хотілося б так само почути, щоб ви надали слово, Андрій Михайлович, для роз'яснення деяких речей. Я знаю, що є певні спірні моменти, через які, власне, виникли альтернативні законопроекти.

Я пропоную усі спірні моменти подати у вигляді правок після першого читання, тобто підтримати базову версію законопроекту 8172 і далі рухатися правками.

Готовий вислухати і запитання. І прошу ще раз, якщо буде потрібно, дати можливість Міненерго висловити свою позицію з якихось суперечливих питань, якщо в когось вони виникають.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую вам.

Чи у нас Міненерго на зв'язку?

САФАРОВ Ф. Вітаю, пане голово.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Доброго дня. Прошу, вам слово. По цьому законопроекту позиція.

САФАРОВ Ф. Дякую комітету за те, що розглядаєте сьогодні цей законопроект, довго до нього йшли. Дякую пану Юрію Камельчуку за те, що підтримав ці пропозиції, які були надані Міністерством енергетики та НКРЕКП. Ми бачили альтернативні в тому числі. Дві ключові різниці між законопроектами полягають у тому, що додається водневий транспорт, який використовує метан. Це не з позиції міністерства, це не є предметом врегулювання безпосередньо законопроекту, який пов'язаний з електротранспортом. Щодо водневого, у нас наразі приймається воднева стратегія України. І відповідно пропозиція, все що стосується регулювання водневого транспорту, перенести трохи на пізніший строк, коли буде чітко зрозуміла між ключовими стейкхолдерами позиція по політиці в цьому напрямку. Тому поки пропозиція сфокусуватись на цьому напрямку.

І ще на додаток до того, що зазначив пан Юрій, дійсно регулюється також питання надання право ОСББ облаштувати прибудинкові території і в тому числі регулюється питання додаткових стимулів на певний період часу, який дозволить інтенсивно розвиватись інфраструктурі електростанцій, а саме звільненням від оплати за нестандартне приєднання до 2025 року, тобто на два роки.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Зрозуміло.

БОНДАР М.Л. Пане Андрій! Пане Андрій!

ГОЛОВУЮЧИЙ. Да.

БОНДАР М.Л. Це Бондар. Я вибачаюся, я в селі, без зв'язку, в мене батько помер, і я на секунду просто сказати, що не зможу більше брати участь в комітеті сьогодні, тому що дуже поганий зв'язок. Так що вибачайте.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Я зрозумів. Добре. Ми відмітимо, що були сьогодні. Співчуваємо.

БОНДАР М.Л. Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Скажіть, будь ласка, чи є в нас... У нас ще були, зауваження були від Мінфіну, від Мінрегіону. Чи є в нас на зв'язку хтось з Мінфіну чи з Мінрегіону?

КОЗЛОВСЬКА Н.В. Пане голово, доброго дня. Наталія Козловська, заступниця міністра розвитку громад і територій. Нами було опрацьовано законопроект 8172 і дякую авторам, він наразі є дуже на часі. На нашу думку, він може бути підтриманий в першому читанні. І разом з тим є багато положень в цьому законі, які потребують взаємоузгодженості або з наявними законопроектами, які вже прийняті в першому читанні, або з існуючим законодавством, в тому числі порядками і правилами. Тому до другого читання, якщо буде підтримано і прийнято в першому читанні, ну, є багато чого узгодити, в тому числі щодо зон обмеження по системам інженерно-транспортним, які передбачається будувати до розміщення зазначених установок і таке ніше.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Зрозуміло.

Прошу. Да, прошу...

КАМЕЛЬЧУК Ю.О. Пані Наталія, дякую вам за відгуки. Бачив цю реакцію, висновок вашого міністерства, готові попрацювати з вами до другого читання для того, щоб узгодити всі позиції. Дякую.

КОЗЛОВСЬКА Н.В. Дякую, Юрію. Дякую.

ХЛАПУК М.М. Колеги, Максим Хлапук. У мене питання до Міненерго і, можливо, до Мінрегіону стосовно однієї частини норми цього законопроекту. Я не зрозумів, наскільки вона співвідноситься з розвитком саме електротранспорту, а саме те, що стосується будівництва кабельних ліній електропередач напругою до 150 кіловольт. Очевидно, не така напруга подається на станції зарядки. І можливість здійснювати таке будівництво навіть за відсутності документа, що засвідчує право власності чи користування земельною ділянкою натомість за умови отримання дозволу, тобто за заявним принципом до органів місцевого самоврядування. Я від Міненерго почув, що цей законопроект був підтриманий Міненерго, регулятором. Можливо, ви поясните, дасте коментар стосовно цієї частини, пане Фаріде.

І до Мінрегіону. Чи ви бачили цю норму, можливо, є позиція органів місцевого самоврядування, щоб зрозуміти, яким чином, чи варто приймати цей законопроект за основу з урахуванням цієї норми, чи її все ж таки можна винести на окреме обговорення і вилучити із законопроекту, який ми, в принципі, готові підтримати за основу.

Дякую.

САФАРОВ Ф. Дуже велике дякую за...

Пане голово, якщо дозволите, прокоментую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Прошу Фарід. Виключіть всі мікрофон, до Фаріда було питання.

САФАРОВ Ф. З вашого дозволу, прокоментую. Дякую за зауваження. По-перше, чому до 150? Тому що ми фактично показали тим самим, що це безпосередньо лінії, які є у власності у операторів систем розподілу. Тобто ми кажемо про лінії, які використовуються не системним оператором

Укренерго, а просто обмежили таким чином, умовно кажучи, натякнули на лінію операторів систем розподілу. Це перше.

По-друге, що стосується проведення таких ліній. Є позиція наступна. Якщо це приватна власність, то відповідно потрібно отримати дозвіл від власника землі на те, щоб прокладати через його територію. Якщо це комунальна або державна власність, було прийнято під час обговорень рішення наступне, що замовник, той, хто хоче побудувати інфраструктуру, безпосередньо звертається до органів державної влади. Якщо протягом місяця не опрацювали, то це вважається мовчазна згода. Якщо є якийсь обмеження і позиція, наприклад, ОДА полягає в тому, що там не можна прокладати або місцеві адміністрації, то відповідно вони пояснюють чому не можна там прокладати і замовник відповідно здійснює роботи через іншу ділянку. Чому ми кажемо про кабельну лінію, а не про повітряну? Тому що є певні обмеження щодо застосування землі, яка знаходиться під лініями передачі для того, щоб нікого не обмежувати в тому, що ми прокладаємо через вас лінію і ви автоматично не можете надалі користуватись фактично тією ділянкою безпосередньо, над якою проходить повітряна лінія електропередач. Саме для цього і зробили по європейському стандарту прокладати кабель під землею і не наносити шкоди з точки зору розпорядження власником майна на поверхні безпосередньо.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Зрозуміло.

Тепер у мене до вас є питання. Ми з вами обговорювали деякі норми, в принципі, коли ми обговорювали, ви погоджувалися, що якби пропозиції логічні і конструктивні, але в підсумку в законопроекті це не відображено. От ви кажете, що це питання роботи двигунів на метані, які мають дуже низькі викиди, а це, я так розумію, одна із цілей законопроекту, щоб знизити викиди в містах. І робота двигунів на водні – це не предмет цього законопроекту. Але я читаю норму, остання сторінка пункт 9: "З 1 січня 2025 року заборонено здійснювати закупівлю у сфері громадського транспорту

понад 50 відсотків автобусів з двигунами внутрішнього згорання. З 26-го року заборонено автобуси з двигунами внутрішнього згорання". Тому цей законопроект про двигуни внутрішнього згорання якраз він забороняє двигуни внутрішнього згорання. А даліше в мене питання, якщо ми розробляємо стратегії водневі і у вас є робоча група, яка працює, як це корелює, коли ми в одному законопроекті забороняємо роботу двигунів на водні, а другою рукою ми розробляємо водневі стратегії у нас в країні? Як це корелюється між собою?

САФАРОВ Ф. Пане голово, хочу зазначити, що жодних обмежень до водневого транспорту таким чином ми не вносимо. Я просто предмет регулювання я зазначив, що електричний транспорт. І тому вводити дефініції по водневому транспорту, які ще опрацьовуються і в тому числі в Європейському Союзі ми маємо потім гармонізувати і узгодити політику...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ви має питання пам'ятаєте?

САФАРОВ Ф. Я пам'ятаю ваше питання.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ви згодні з тим, що двигун на водні – це двигун внутрішнього згорання.

САФАРОВ Ф. Не зовсім погоджуюсь з тим, що він буде класифікуватися, як двигун внутрішнього згорання.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ні.

САФАРОВ Ф. У мене є пропозиція, колеги...

ГОЛОВУЮЧИЙ. А двигун на метані, це двигун внутрішнього згорання чи ні?

САФАРОВ Ф. Так. Це безпосередньо двигун, який використовує процес згорання для того, щоб виробляти енергію для пересування транспортних засобів.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Так, а водень також згорає. Є великі балони з воднем і вони згорають потім... До нас приходили і робили презентацію як може працювати водень.

САФАРОВ Ф. Безпосередньо по двигунах, які використовують водень, там класифікація буде трохи інша. Ми спеціально консультувалися з європейськими колегами, вони теж в тому числі зараз прописують. Ми не кажемо про те, що не можна вносити потім корегування змін по водню, ми просто кажемо про те, що наразі враховуючи те, що це не врегульовано навіть там в Європейському Союзі повністю, ми б не хотіли поспішати з цим питанням.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Тепер стосовно поспішати також у мене є питання. Я за те, щоб ми просто професійно пройшлися по пунктах і обговорили.

КАМЕЛЬЧУК Ю.О. Андрій Михайлович, якщо можна по пункту водневих двигунів я додам два слова, тому що я якраз є керівником робочої групи цих питань. Я пропоную знайти спільне формулювання, як залишити оце от вікно для водневих двигунів на майбутнє навіть, якщо ми зараз їх не обмежуємо. І навіть, якщо у нас не до кінця сформоване, і не синхронізовано з європейським баченням, все ж таки там є певні визначення і виробники виробляють, і електрозаправні станції, водневі заправні станції, і виробляють двигуни і транспорт відповідно. Згадати відповідно, але детальніше

зрозуміло, що це буде в окремому законопроекті, зараз ми можемо просто частково додати, що стосується водню, по метану ... *(Не чути)*

ГОЛОВУЮЧИЙ. Чи правильно я вас розумію, що ми можемо між першим і другим читанням поправити цей момент і там, де двигун внутрішнього згорання, то принаймні прописати так, щоб водень і метан туди міг попадати.

КАМЕЛЬЧУК Ю.О. Я за те, щоб підтримати водень, по метану давайте продовжимо просто зараз чи пізніше.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Тому що я нагадаю, що ми приблизно рік тому прийняли законопроект про стимулювання метанових двигунів у парламенті і якраз розрахунок був на тому, що викиди від метанових двигунів там десятки разів менші ніж від дизельних і таким чином... До речі, в Європі це також працює, розвивають метанові автобуси, автобуси на метані, на біометані. І таким чином зменшити викиди в містах.

І ще в мене одне питання, ще в мене одне питання, це яке стосується дат і строків. Або я не так сформулюю. Чи згодні ви і Міненерго, і взагалі всі стейкхолдери з тим, що все-таки нам до другого читання треба трохи, можливо, переглянути і поправити дати? Тому що згідно цього законопроекту, значить, з 1 січня 26-го року всі обласні центри мають закуповувати лише електробуси без двигунів внутрішнього згорання. Це включаючи Харків, Миколаїв, Запоріжжя, я не знаю, Чернігів, Суми. І це може бути непросто, тому що 26-й рік вже буквально через три роки, а ми не знаємо, яка в нас ситуація.

Тому оце в мене питання чи пропозиція, щоб ми це також до другого читання, ці дати, переглянули. Все-таки ми розуміємо, що в різних міст різна ситуація. На Західній Україні, можливо, це зможуть зробити, а на Східній,

можливо, це буде складніше або десь і неможливо. Що думаєте з цього приводу?

САФАРОВ Ф. Можу прокоментувати?

ГОЛОВУЮЧИЙ. Да, прошу.

САФАРОВ Ф. Ми готові розглянути пропозиції щодо інших можливостей дати. І дві проблеми, які можуть бути. Перше – це інфраструктура безпосередньо, яка може бути теоретично не відновлена до того часу для того, щоб забезпечувати зарядження.

Друге питання – це фінансово, як ми з вами обговорювали. У мене пропозиція. Враховуючи те, що є стейкхолдери, які якраз готові фінансувати закупівлю саме електротранспорту, можливо, ми до другого читання з тими ключовими особами з боку комітету проведемо окремо обговорення з Мінінфраструктури і ЄБРР, і Європейським інвестиційним банком, програму яких і фінансують міста по закупівлі транспорту. Якщо буде ваша ласка, то, в принципі, обговоримо і визначимося з фінальними датами, які потрібні... *(Не чути)*

ГОЛОВУЮЧИЙ. Добре. Я думаю, це було б правильно.

І ще одна норма, і тоді передам питання Олексію Юрійовичу. Значить, експлуатація... при перевезеннях з 2033 року допускаються виключно електробуси, виключно електробуси. Як на мене, це теж трошки така ризикована, смілива норма, тому що може бути різне, по-перше, ми розуміємо, що наш північний і північно-східний сусід може не зникнути і загрози можуть існувати, як в країні Ізраїль вони існують багато десятків років або, може, просто статися якась ситуація в окремому регіоні, там, поломка з енергосистемою. Як тоді заряджати ці автобуси, коли раптом якась є проблема? Як на мене, потрібно зберігати якусь розумну диверсифікацію,

щоб були, з однієї сторони, електробуси, якщо проблема з дизелем, їздять електробуси більше, з другої сторони, дизельні, з третьої сторони, ще, можливо, водневі і з четвертої – гібридні і метанові. Таким чином тільки в нас проблема виникає в одному секторі, у нас є диверсифікація і інший сектор перекриває цей. Тому я за те, щоб це розвивалось. Я думаю, що ми всі за те, щоб це розвивалося. Але, можливо, нам варто просто, скажемо так, знайти якийсь баланс для того, щоб був поштовх для розвитку цього, але, щоб ми мінімізували ризики, які можуть бути і труднощі, які потенційно можуть виникати. Що ви думаєте з цього приводу?

САФАРОВ Ф. Андрію Михайловичу, погоджуюсь, що можна обговорити для того, щоб зрозуміти, яким має бути цей мікс умовний. Проте, категорично будемо виступати проти дизелю, бензину і в тому числі через те, що Європа, в принципі, повністю відходить від... Ну, бензину немає, він не використовується для такого габаритного транспорту, а дизель точно, тому що, в принципі, Європа навіть перестане виробляти такі транспортні засоби. Тому ми можемо обговорити питання альтернативних видобувних джерел, так, але не дизелю точно.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ми також. Питання - з якого року і якими темпами? Все-таки, особливо...

САФАРОВ Ф. Воно просто має узгоджуватись з попередніми вашими зауваженнями, тобто просто окремо цей пункт не можна розглядати. Тому пропозиція просто, коли ми будемо переглядати, якщо ми залишаємо можливість інших транспортних засобів, то тоді ті обмеження, які там, 26-й, 27-й рік теж потрібно переглянути.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Окей. Зрозуміло.

КАМЕЛЬЧУК Ю.О. ... *(Не чути)* Пробачте, Олексій Юрійович, я просто не побачив, що ви просили слово, я дуже коротко. У зв'язку з тим, що ми маємо ситуацію по перебоям по енергопостачанню, у зв'язку з тим, що ми зараз проговорили і почули, що Європа також відмовляється від дизельних двигунів, а ми маємо синхронізувати це все в цьому питанні і, в принципі, в нас зараз немає, наскільки я правильно розумію, великих виробництв ні бензину, ні дизелю в Україні, то нам варто думати про альтернативні способи генерації електроенергії, я зараз не про атомні електростанції говорю, а те, що може синхронізуватися у нас в паралельно з водневою інфраструктурою, водневою стратегією. Наприклад, одну із попередніх таких інформацій надаю вам, одна італійська компанія зацікавлена в будівництві заводу по електролізерам в Україні. Веду це до того, що це може бути частиною інфраструктури, як зарядні станції для електротранспорту не тільки, з точки зору, щоб ми робили водень і закуповували транспорт, а з точки зору, що електролізер, який виробляє електроенергію для зарядки електробусів, наприклад.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Шановні колеги, я згоден, що Європа поступово відмовляється від дизелю, але, на жаль, у нас реальність така, що у нас навпаки заїжджають дизель-генератор і інші генератори для того, щоб забезпечити життєдіяльність.

Тому, скажімо так, нам треба не забувати про реальність, яка є на вулиці і треба не забувати ризики, в яких ми живемо. Але точно треба в тому напрямку рухатися, тут сумнівів не маю, і сподіваюсь, що ми всі спільно дивимося, питання, як краще туди прийти.

Тому, Олексій Юрійович Кучеренко.

КУЧЕРЕНКО О.Ю. Дякую.

Я такий невеликий виступ і потім три питання.

По-перше, ми тут всі страшенні європейці: одні - оптимісти, інші - реалісти. Я вас благаю, давайте не спекулювати, що там відбувається в Європі. Ми багато їздимо у відрядження, і 20 років я тому їздив, і 10, і ви всі їздите, це чудово. Я повністю підтримую тезу пана голови, що вектор євроінтеграції, без сумнівів, але я просто нагадаю так у першу чергу міністерству профільному і НКРЕКП от дивіться, ми про Європу говоримо дуже багато років останніх. Буквально до кінця року ми з вами мусимо негайно, до речі, вчергове відтермінувати термін по стовідсотковому обліку газу. Нагадую, що ми три рази його переносили і зараз ще раз будемо переносити, 2 мільйони домогосподарств без елементарного обліку газу - Європа.

У нас немає регулювання споживання тепла в будинках для того, щоб ми не витрачали його зайве, хоча б брали там зобов'язання кожного року. А НКРЕКП мало би контролювати, віддало це все це на міста і ні чорта там не робиться в цьому плані. Це так, я просто закидаю вам до того, що я - за обома руками, но перед тим, як казати, що з 2026 року заборонити міським головам купувати будь-який інший там вид палива, ви з ними поговорили, ви бюджети можете зрозуміти: буде чи не буде? Є висновок Мінфіну, Мінекономіки, Мінрегіону того ж самого.

Тому я не хочу гальмувати цей законопроект, він і так вариться дуже довго, але ці всі питання однозначно я буду виносити на друге читання і наполягаю на тому. І просив би авторів і міністерства розглянути досвід Німеччини, які брали на себе там оптимістичні зобов'язання там половину транспорту перевести на електроенергію – все відкат назад. І по ОСББ, по їх кондомініумам відкат назад, бо вони не в змозі, там зрозуміли, що таке домовитися в будинку. І зрозуміли, що ніхто особливо не бажає два кілометри іти і на ніч там заряджати цю машину. І в результаті 50 відсотків електротранспорту перетворилося там на 10. Всі програми провалені. Тому я за це, але по термінам будемо дуже жорстко вести дискусії з усіма

зацікавленими сторонами. Це перше, це не питання, це пропозиція. Всі ми є європейці, але давайте реалістами бути.

Друге. В мене велике прохання, коли ми там починаємо особливо спекулювати терміном "ОСББ", я вас благаю, друзі, зрозумійте, будь ласка, згідно Закону про особливості здійснення права власності багатоквартирного будинку (417), всі абсолютно мешканці є рівноправними співвласниками багатоквартирних будинків. І тому виділяти це ОСББ, це значить не знати суті проблеми.

Вони і так мають право ОСББ робити, якщо їм це потрібно. Тільки я одразу вам зустрічне запитання. За якою ціною електроенергію ви Osborne's заправкам хочете давати? Ви що не знаєте як ОСББ зараз борються за те, щоб у них була спеціальна ціна на електроенергію, спеціальна ціна на газ? Ви це питання і ми з вами вирішили все? Перехресне субсидіювання. Є будинки не ОСББ, такі самі мешканці українські проживають, там такі самі автівки. Є будинки, які без ОСББ віддаються керуючим компаніям, тому не треба спекулювати цим терміном ОСББ. Я вас благаю, бо воно просто не б'є тут. І це так само я буду пропонувати на друге читання поправляти, зараз не хочу гальмувати.

В мене головне питання – це вся структурна, вся ця інвестиція має за чийсь кошт зробитися. Я задаю питання автору і Міненерго, і, безумовно, НКРЕКП, бо тут буде стосуватися ліцензіатів, наскільки я розумію, операторів систем розподілу. За чий кошт буде цей парад, свято це, розумієте? Якщо ви пропонуєте, що це за кошт інвесторів, все рівно це має відбитися. Це відіб'ється чи у вартості заправки, чи у вартості тарифних якихось питань. Я хочу зрозуміти, хто оплатить цей парад. Якщо передбачається, що це ОСР мають це робити, то тоді це має бути в їх інвестпрограмах і відповідне тарифне покриття цих інвестпрограм або, якщо не так, то це потенційна плата за потужність. Це так само приймається. Але поясніть мені, хто оплатить це свято велике – електромобілі? І це задаю питання автору, Міненерго і НКРЕКП, шановному пану Ущаповському.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Прошу тоді, Міненерго і НКРЕКП, дайте відповідь. Я так розумію, питання є просто будівництва електрозаправки і друге питання – приєднання електрозаправки до мереж.

КУЧЕРЕНКО О.Ю. Безумовно.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Тому що будівництво – це точно інвестор буде.

КУЧЕРЕНКО О.Ю. Да. Будівництво, а мережу...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Приєднання, да. Тоді дайте, будь ласка, відповідь. І далі Кіт Андрій Богданович і Юнаков Іван Сергійович, ми вас бачимо, далі дамо слово для питання. Да, і альтернативні також будуть, да.

Прошу, Міненерго.

САФАРОВ Ф. Дякую пану Кучеренку за запитання. Як ми і домовилися, ми переглянемо перед другим читанням для того, щоб строки були такими, які задовольняють усіх стейкхолдерів і будуть об'єктивними. Це перше.

Друге. На питання за яким тарифом те, що ви питали по ОСББ. Це суто комерційний тариф, це не може бути той тариф, який отримують ОСББ для покриття видатків своїх мешканців, тобто субсидіювання.

І третє щодо питання приєднання. Ми кажемо про те, що під час приєднання лінійна складова повністю сплачується за рахунок того ж самого інвестора, який буде. Тобто ми не перекладаємо це на плечі ОСР. Але, з іншого боку, ми створюємо додатковий попит на безпосередньо електроенергію, яка призводить до збільшення доходності ОСР, оскільки

вони отримують фактично нових клієнтів, які забирають достатньо високу потужність.

КУЧЕРЕНКО О.Ю. Дякую, пане Фарід.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Спасибі.

НКРЕКП, є що доповнити?

_____. НКРЕКП повністю згідна з позицією міністерства, це узгоджена позиція стосовно третього питання, що інвестор заплатить кошти за приєднання.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Кіт, прошу.

НКРЕКП згодна з позицією міністерства в цьому питанні.

Прожу, Кіт Андрій Богданович, а потім Юнаков Іван Сергійович.

КІТ А.Б. Шановні колеги, насправді мені видається, що взагалі розгляд цього законопроекту зараз трошки не на часі, бо ми перебуваємо в такій стадії війни, що нам, напевно, треба було розглядати законопроекти, які більше стосуються виробництва альтернативної електроенергії в Україні, а не підключення до системи електромереж, які нищить ворог кожен день. Але раз ми уже це розглядаємо, то насамперед я би хотів подивитися на це з точки зору місцевого самоврядування.

Законопроект фактично зобов'язує місцеві бюджети купувати електроавтобуси з якогось там року, але не передбачає ніякого додаткового фінансування, які би вони мали отримати для того, щоб мати змогу це робити. Я вам, може, відкрию щось нове, але вже Андрій Михайлович конкретно говорив, що в нас дуже багато місцевих бюджетів не здатні зараз виплачувати обов'язкові платежі. І ми не розуміємо кінцево, коли взагалі

настане така можливість, що ті місцеві бюджети почнуть працювати. А ми фактично цим законопроектом починаємо заганяти місцеві бюджети в якісь зобов'язання, не розуміючи взагалі їхніх надходжень наступного року чи через рік, і взагалі не розуміючи як далі буде складатися макрофінансова ситуація в нашій країні.

Тому я категорично проти виступаю будь-яких термінів, які стосуються заборони щодо введення взагалі таких електрозасобів. І, я вважаю, що найкращий метод стимулювання, в тому числі і місцевих бюджетів і підприємництва є не в забороні, а просто в диверсифікації викидів CO2 шляхом оподаткування тих чи інших транспортних засобів для використання. І сама концепція законопроекту, що стосується заборони, вона є неправильною. І буду просити, щоб ми це врахували надалі.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Прошу, Іван Сергійович Юнаков, потім Євген Павлович Пивоваров.

ЮНАКОВ І.С. Дякую, колеги.

В принципі, питання які були по під'єднанню, пан Фарід відповів на них. Але я згоден з Міністерством регіонального розвитку з пані Козловською, що треба буде проаналізувати до другого читання це, і баланс інтересів, і будівництво, і приєднання до мереж. Але у мене питання до автора по транспорту.

Перше. Чи проводився аналіз скільки буде коштувати проїзд для громадян на електротранспорті? Перше.

Друге, дуже важливе. Ми розуміємо, що всі АТП, зараз відкриті підприємства, це мають розрахункову складову. Тобто ми маємо розуміти, що у нас є сусід, який дуже агресивний. Маємо розуміти, що є техногенні катастрофи. Тобто автобуси приймають участь у евакуації. Як далеко може

автобус на електротязі евакуювати людей? Це, на мій погляд, одне із ключових питань.

Третє. Там колеги казали, що Європа відмовляється від двигунів внутрішнього згорання. То, можливо, ми будемо купляти ці автобуси і, наприклад, на біодизель їх ставити чи ще якось? Тобто питань дуже багато. Звичайно, до другого читання ми зробимо наші правки. Ну, в принципі, цікавий законопроект. І, мені здається, що оперативні норми в цій темі будуть дуже шкодити взагалі всьому ринку транспортних послуг. Мені здається, більше будуть тут підходити квоти і стимулювання, ніж отак от жорстко тільки з 2026-го чи там з 2025 року. Ну, якось так.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Спасибі.

Я так розумію, що питання, який запас ходу, і питання, чи є інформація щодо вартості проїзду? Ну, скажемо так, можливо просто економічної вартості проїзду, звичайно, що може субсидіюватись з бюджету, але, якщо поки що субсидіювання в сторону. Скільки це буде чесна вартість проїзду? Я так розумію питання. Правильно?

Прошу. Хто, Мінрегіон чи Міненергетики? А потім Пивоваров Євген Павлович.

Фарід, чи є у вас інформація по цьому питанню?

САФАРОВ Ф. Я можу, якщо з вашого дозволу, спочатку про питання Андрія Богдановича щодо бюджету міст.

По-перше, потрібно розуміти, що не всі міста мають власний автотранспорт. І здебільшого в містах їздять ті, хто перемагають на конкурсах, і їм віддається функція з надання послуг. Якщо ми кажемо про безпосередньо наш законопроект і про дальню цифру там 30-й якийсь рік. То так, воно буде стосуватися приватних перевізників, які здійснюють перевезення всередині міст.

Що стосується зобов'язання по закупівлі. Воно стосується тільки тих міст, які зараз купують, наприклад, там Київ, Львів, Харків. Маленькі міста насправді свій власний транспорт не купують і на них це не вплине. А здебільшого його купують ті, хто отримують постійні знаходження.

І другий момент. Це те, що знову ж таки повторюсь,... *(Не чути)* готові покривати частину і кредитувати за низькими ставками закупівлю саме електротранспорту.

Що стосується тарифу за проїзд. Тут не можу, на жаль, відповісти, оскільки це рішення міст. Деякі міста проїзд взагалі роблять безкоштовний, але ж вони закуповують транспорт. Тобто це рішення вже безпосередньо...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Фарід, секундочку, тут зупиню. Ви неправильно зрозуміли питання. Питання не в тому, по скільки зробить місто проїзд? Питання в тому, скільки коштує, щоб автобус закупився, щоб його купити, витратити гроші, його заправити і закласти період окупності, умовно, там 5 чи 7 років? Скільки отримується тоді вартість розрахунково однієї поїздки? Вона може бути і нуль, якщо з бюджету заплатити – це зрозуміло. Але скільки економічно обґрунтовано отримується?

САФАРОВ Ф. Я не готовий, на жаль, відповісти на це питання, бо все залежить від розміру автобусу, кількості пасажирів, які вони можуть перевозити і кількості населення, яке користується послугами транспорту. Якщо необхідно – ми можемо спробувати просто на прикладі в декількох місцях порахувати це.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Я думаю, це важливе питання і навіть я формальна підстава там, фінансово-економічні розрахунки, давайте ми до другого читання їх зробимо, щоб вони все-таки були, бо це важливий елемент.

САФАРОВ Ф. Да, добре.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Прошу продовжуйте.

САФАРОВ Ф. Да, я відповів.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Відповів, да?

Євген Павлович, прошу, Пивоваров.

ПИВОВАРОВ Є.П. Да. Вам дуже дякую.

Шановні друзі, теза перша. Ми розраховували, скажімо так, цей проект там на рівні округу і вартість була проїзду 30 гривень і це було в 2020 році. Тобто вартість дуже висока. І коли ми робили цей, ну, цей проект, да, як пілотний, то мер цього міста сказав, що не всі просто зможуть навіть їздити, так як це коштує дуже дорого.

Стосовно самого там по суті, да, тобто якщо ми кажемо про саму стратегію, вона правильна. Тобто є в нас фокус, є в нас тренди. Але стосовно даної, скажімо так, моделі, вона, скажімо так, тривожна, тому що, ну, ми не можемо закладувати в розвиток, скажімо так, цього напряму принцип обмежень.

В розвиток треба закладувати принцип стимулів. І якщо ми кажемо, що ми там хочемо, щоб міста переходили саме на цей вид транспорту, нам треба просто закласти запобіжники для стимулювання розвитку цього транспорту, а не запобіжники щодо обмеження. Це перше.

Друге. Шановні друзі, тисяча 100 кілометрів лінія фронту сьогодні. І, в принципі, виходячи там із цього, я не зовсім розумію, в принципі, модель, коли ми закладаємо дати: 2026 рік, 2023 рік і все інше. Ми що вже закінчили війну? В нас є розуміння, що завтра все буде добре, що тисяча 100 кілометрів лінії фронту перейде там десь в Африку, і ми тут будемо спокійно жити. Тобто сама модель, сама концепція вона достатньо амбітна, але є велика кількість зараз питань.

Тому я дуже прошу, давайте ми дійсно будемо, якщо ми кажемо там про розвиток даної галузі, це дуже важливо, але давайте будемо закладати інші модельні принципи щодо розвитку цієї галузі.

І перш за все, якщо ми хочемо, щоб цей ринок був, нам треба враховувати споживача цього ринку, а це люди, і це вартість квитка, тому що ні один бюджет, особливо в поствоєнний час, він не витримає ці всі дотації. Розумієте, навіть там першоначальні всі ці внесення в інфраструктуру, там закупівлю цих автобусів, там лізингові ці всі речі, а навіть просто вартість квитка – це є споживач.

Орган місцевого самоврядування це буде дійсно там протест і тут треба запускати пілот, визначатися, дивитися, як це дійсно буде працювати там на різних містах там 100, там 200 тисяч, 200-500 тисяч. Розуміти, як це буде розвиватися і дати спокійний, вільний розвиток у цьому напрямку без всяких обмежень, в принципі все.

Дякую.

САФАРОВ Ф. Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Спасибі.

Юлій Якович Іоффе, бучу, піднімав руку.

ІОФФЕ Ю.Я. Ну, по-перше, я згодний абсолютно з попереднім виступаючим, по-друге, що таке двигун внутрішнього згорання? Для представника міністерства, є рекомендація повторити у дев'ятому класі середньої школи, там у підручнику фізики це є.

І, що в мене є пропозиція конкретна. По цьому закону є висновки науково-аналітичного управління Верховної Ради України, де зібрані, на мій погляд, фахівці дуже високого рівня. Вони там оці зауваження, які ми зараз розглядаємо, вони там є. І вони запропонують відправити закон на доопрацювання.

У мене така пропозиція на майбутнє, коли доповідається новий закон, давайте ми, щоб починали із зауважень науково-аналітичного управління. Коли не згоден автор, він може це обґрунтувати. Тому я думаю, що надо по тому, що ми зараз... колеги перерахували почти всі ті зауваження, які є в цьому висновку. Отака у мене пропозиція.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Юлій Якович, дякую за пропозицію.

Значить, по-перше, щоб ваша пропозиція не була в пусту, я відразу пропоную покласти обов'язок на заступника голови комітету Іоффе Юлія Яковича завжди доповідати висновок Головного науково-експертного управління.

ІОФФЕ Ю.Я. А що будуть робити автори законопроектів?

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ні, автор законопроекту... В нас же ж має бути...

ІОФФЕ Ю.Я. Вони доповідають закон, презентують, є зауваження, уже є вони, ми сейчас їх викладаємо. А є зауваження...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Юлій Якович, я, дивіться, я напівжартома, напівжартома, а ви напівсерйозно. Дійсно, може бути хтось, можемо домовитись, хтось, якийсь депутат просто автоматично каже: я подивився висновки, висновки такі-то, такі-то. Просто я знаю, що ви завжди ті висновки читаєте, того пропоную, що ви можете завжди дві хвилини говорити висновок позитивний, негативний чи там є зауваження. Але я згоден, їх треба також читати.

Але, з другої сторони, давайте пам'ятати, що крок в цьому напрямку – це також потрібно. Звичайно, що розвиток електротранспорту і розвиток електрозаправок, зарядок – це потрібно. Того, щоб ми зразу не очерняли

ідею, питання в деталях і в нюансах, які ми маємо відпрацювати. А загалом в цьому напрямку рухатись точно потрібно.

Бачу, у нас ще піднята рука є. Хто там піднімав руку, представтесь, будь ласка.

ГАРНИК О.В. Доброго дня! Олег Гарник, Асоціація міст України. Ми надіслали свій експертний висновок до законопроекту, якщо можна, буквально хвилини дві. З огляду на певні законодавчі ініціативи ми підтримуємо, в принципі, саму ідею розвитку електротранспорту. Але, враховуючи певні норми, які є в законі, ми просимо комітет відправити закон, проект Закону на доопрацювання.

Позиція наступна, вимоги до органів місцевого самоврядування та комунальних підприємств оновити парки автобусів, як вже неодноразово зазначалося під час сьогоднішнього засідання, призведе до збільшення вартості проїзду в громадському транспорті, при цьому відсутні на сьогоднішній день в органах місцевого самоврядування відповідні кошти в місцевих бюджетах для того, щоб забезпечити закупівлю таку. Якщо це будуть якісь певні інвестиційні проблеми, то вони виключно в... скажімо, покладуться на витрати пасажирів і це досить висока ціна – 30 гривень, ми вже чули, можливо, навіть і вище.

Друге питання стосується розміщення електрзарядних станцій та установок зберігання енергії при зміні цільового призначення земельних ділянок. Така позиція, запропонована норма призведе до спотворення конкуренції на ринку земельних відносин, оскільки буде справлятися різний розмір плати за землю в залежності від того цільового призначення, яке було передбачено першочергово про її виділення.

Третє питання. Ми вважаємо неприйнятними норми щодо здійснення будівництва табельних ліній електропередач напругою до 150 кіловат... кіловольт виключно на землях комунальної власності без дозволу органів місцевого самоврядування, тому що це порушує право власника на

розпорядження майном, окрім того це несе загрозу до порушення об'єктів, які мають історично-культурне, природоохоронне значення, а також певних технічних комунікацій. Це, якщо коротко, наша позиція.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Зрозуміло. Дякую вам.

Ще бачу, в когось піднята рука, якщо можна, так само дві хвилинки.

ПЛАЩЕНКО Є.М. Вітаю! Мене звати Євген Пащенко – генеральний директор Директорату просторового планування Мінрегіону. Я хотів би дещо додати до того, що вже озвучила Наталія Вікторівна, оскільки ми почули позицію Міненерго щодо якраз прокладання 150 кіловольт напругою мереж, відразу, щоб ми зараз просто зазначили, що саме... що саме хотіли б ми звернути увагу при доопрацюванні.

В нас вже зараз чинним законодавством передбачено, що будівництво, нове будівництво інженерно-транспортної інфраструктури "відповідно до містобудівної документації". От тут хотілося би звернути увагу, оскільки це внесення змін саме в наш Закон "Про регулювання містобудівної діяльності", воно і так здійснюється без підтвердження права власності земельної ділянки. Тобто це питання і так врегульоване чинним законодавством, але коли ми говоримо про 150 кіловольт, чому я звертаю увагу саме на містобудівну документацію, ми розуміємо, що це не дуже велика напруга, від якої дуже значні обмеження, дуже значна охоронна зона. Тому саме на це ми і просимо при доопрацюванні, дуже важливо, звернути на це увагу.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Зрозуміло. Дякую вам.

Ще в мене одне питання. Якщо більше немає, тоді перейдемо до альтернативного скоренько. Чи є в авторів законопроєкту або в Міненерго інформація? З 33-го року вже не те що закупляти, а взагалі їздити мають

тільки електробуси. Скільки всього електробусів потрібно буде закупити, щоби повністю змінити парк наявних автобусів в Україні? Або, наприклад, в 26-му році закупівлі в сфері громадського транспорту тільки електробуси мають бути. Скільки в рік тоді таких електробусів має закуповуватися? Скільки в рік і скільки по країні всього треба змінити автобусів, якщо є така інформація, щоб це розуміти, чи це 100 автобусів, чи це 100 тисяч автобусів.

САФАРОВ Ф. Дозволите?

ГОЛОВУЮЧИЙ. Да, Прошу.

САФАРОВ Ф. На жаль, зібрати інформацію, скільки потрібно буде, не виявилось можливим, оскільки через активні бойові дії на майже половині держави всі цифри наразі незрозумілі, незрозуміло, яка буде кількість, умовно кажучи, враховуючи людей, які переселися, який буде попит на це, тому зараз нам наші колеги не змогли надати цю інформацію. Що стосується, скільки потрібно буде на рік закуповувати, це ж все залежить суто від міста. Якщо місто розширюється і бачить...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Я кажу загалом по країні.

САФАРОВ Ф. Зараз неможливо, на жаль, сказати.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Зрозуміло. Дивіться, Фарід, я вас дуже сильно поважаю, ви грамотна людина і займаєте високу посаду, але ми задаємо питання, питаємо дві цифри. Ні першої, ні другої цифри ви нам не можете сказати, тому що не вдалося зібрати інформацію через бойові дії. Але ви мене вибачте, через бойові дії зібрати інформацію, подзвонити чи імейл написати не вдалося, зібрати гроші в державний бюджет, оголосити тендери, закупити це все і запустити, має вдатися. Бойові дії вони ж не тільки, якщо ви не

можете зібрати інформацію через бойові дії, то, як можна говорити про щось серйозніше.

КАМЕЛЬЧУК Ю.О. Андрій Михайлович, при всій повазі, тут ще є я, так само можна мені задавати питання.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Мені просто, скільки автобусів нам потрібно буде?

КАМЕЛЬЧУК Ю.О. Я коротко відповім на всі ці зауваження, які я чув.

Перше. Для того, щоб довгострокова стратегія України з війною чи без війни стосовно екологізації, стосовно диверсифікації палива, з якими маємо і мали проблеми по бензину і по дизелю враховувалися у майбутніх стратегіях міст, у майбутніх плануваннях закупок міст, для того має бути закон, цим шляхом ми рухаємося. Це перша теза, яку я хотів сказати.

Друга річ – стосовно кількості електротранспорту. Ну, ми зараз не на екзамені для того, щоб перевіряти, яка кількість саме, де є. Я думаю, що так само, ви не зможете відповісти на питання: скільки метанового транспорту є в країні, як діє структура АГНКС, наскільки вона взагалі функціональна? А я знаю, що вона не функціональна і в більшості випадків не підключена.

Тому давайте не будемо просто зараз змагатися щодо знань з Вікіпедії чи просто там конкретики, ми говоримо про стратегію, Андрій Михайлович, і поважаю і вас точно так само, це слушне питання для того, щоб підрахувати загалом потім для Кабінету Міністрів, яким, можливо, потрібні будуть стимули чи для наших інвестиційних партнерів такі, як ЄБРР чи Європейський інвестиційний банк чи інші банки, які готові будуть до цього фінансувати. Відповідаю тут відразу на питання тих, хто хвилювався за місцеві бюджети, власне, для того й будуть інвестиційні партнери. Відповідаю якраз колезі Євгену Пивоварову стосовно вартості 30 гривень. Хотілося б побачити конкретику, які саме засоби розраховувалися, які засоби

зарядки розраховувалися в цьому питанні, тому що ми маємо дуже простий приклад, який ми бачимо зараз по всій країні, що вартість електрозарядки для електромобілів загалом на кілометр є дуже дешевою. Вона фактично, якщо не помиляюсь в різних випадках у 8-10 разів дешевше коштує подорожувати електромобілем. Тому фактично не може коштувати вартість квитка за допомогою електробуса дорожче ніж використання дизельного автобуса і так далі. Відносно дальності поїздок та сама ситуація і тут якраз ще перетинається якраз з водневою стратегією, водневою інфраструктурою можливості поєднання зараз чи в майбутньому законопроект, який ми передбачимо, використання водневого транспорту, транспорту, який працює з використанням водню, а фактично там також відбувається перетворення на електрику. Тому частково це є фактично транспорт з електродвигуном, дозволяє робити досить великі запаси. Уже зараз електромобілі, які випускаються постійно, а не, скажімо так, тестово великими виробниками, їдуть на 500, 800, 900 кілометрів. І вони не займають багато місця, тобто немає проблеми з якимись там технічними параметрами щодо цих електромобілів.

Те саме стосується і електротранспорту. Є готові розробки вантажних автомобілів, човнів, літаків і так далі. Якщо говорити про вартість всього цього, в законі не передбачено, що це обов'язково має десь закуповуватись тільки в одному місці, тому що в цьому питанні може бути якраз простимульовано національного виробника. І такі виробники є в Україні, зокрема у Львові, зокрема в Броварах. І я впевнений, що є ще інші потужності, про які ми можемо не знати зараз, ще вони не настільки масштабовані, але ці виробництва можуть бути простимульовані і ці виробники електробусів чи відповідних транспортних засобів на електриці можуть бути з України.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Спасибі.

Ми все-таки приймаємо не просто стратегію, як тут згадувалося, ми приймаємо конкретні речі з датою 25-й рік, з датою 26-й рік, там... *(Не чути)*

КАМЕЛЬЧУК Ю.О. *(Не чути)*

ГОЛОВУЮЧИЙ. Да. І оскільки тут є... Юрій Олександрович, ви ж виступали, всі мовчали як ви виступали, у нас завжди толерантність на комітеті. В даному випадку є дати. І якщо ми розуміємо, що таких автобусів 500 тисяч і їх треба замінити на 500 тисяч електробусів – це одна ситуація. Якщо ми розуміємо, що таких автобусів тисяча, а не 500 тисяч, то це зовсім інша ситуація. І ми можемо тоді оцінити, чи реалістично виконати те в задані строки, чи нереалістично, тому цифри знати тут обов'язково. Я просто не є автором цього законопроекту, якби був, то я би, звичайно, знав. Тому про те, чи можливо, чи неможливо зібрати дані, я впевнений, що можливо.

Скажіть, будь ласка, Асоціація міст України, ви можете по своїх містах зібрати за, не знаю, за п'ять днів, за п'ять днів зібрати інформацію скільки є автобусів, які здійснюють громадські перевезення в містах, у всіх ваших містах – членах Асоціації міст України? Можна таку інформацію надати?

ГРИБ В.О. Андрію Михайловичу, в мене є все ж таки пропозиція. В нас є новостворений Дослідницький центр, давайте їм дамо от таке завдання, нехай працюють колеги.

_____. Естественно.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Секундочку. Асоціація міст України на зв'язку?

ГАРНИК О.В. Так, на зв'язку. Андрій Михайлович, хотів би погодитися з тим, що ви сказали, без чіткого розуміння інвестиційних можливостей, без чіткого розуміння скільки потрібно автобусів не можна ставити конкретні

задачі органам місцевого самоврядування щодо до певних термінів забезпечити оновлення парку. Перше.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Але моє питання було про те, чи зможете зібрати дані.

ГАРНИК О.В. Друге. Я боюся, що в такий короткий строк ми не зможемо зібрати відповідну інформацію.

ГОЛОВУЮЧИЙ. За сім днів зможете?

ГАРНИК О.В. Спробуємо, спробуємо, докладемо зусилля, але я...

ГОЛОВУЮЧИЙ. В Міністерстві транспорту є така інформація про автобуси, в Міністерстві транспорту?

КУЧЕРЕНКО О.Ю. Має бути, має бути.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Має бути.

Окей. Ми працюємо з Міністерствами транспорту і розвитку громад, територій, а ви, будь ласка, по містах зберіть за сім днів, це у ваших інтересах, якщо ви хочете, щоб був збалансований правильний законопроект, це у ваших тоді інтересах, щоб ми розуміли просто масштаб і чи це реалістично зробити, чи це можна зробити в коротші строки, чи все-таки в довші. Тому що ми в тому напрямку будемо рухатися однозначно, просто щоб... давайте, щоб ми обмінялися інформацією, щоб ми рухалися коректно.

Інна Романівна Совсун і далі передаю слово Вікторії Олександрівні Гриб, щоб ми переходили вже коротенько до альтернативного і потім до прийняття рішення. Інна Романівна, прошу.

СОВСУН І.Р. Дякую.

Перепрошую, я без відео, в мене не дуже хороший зв'язок. У мене просто пропозиція коротка, у нас насправді у відповідь в тому числі на те, про що Євген Пивоваров казав, про ціну, мені здається, що треба подивитися на наявний вже в Україні і досвід. Тому що в нас є окремі міста, які вже приймали ці стратегії на місцевому рівні, переходили більш інтенсивно на електротранспорт, да, це і Вінниця, і Житомир. І мені здається, що варто запросити у них дані по тому, як вони здійснювали цей перехід і як це вплинуло в тому числі на ціну послуг для пасажирів, да, тобто не просто там розрахунково дивитися, а подивитися вже на наявний досвід в Україні. Мені здається, він теж був би інформативним і показовим для нас. Ну, а по термінах, звичайно, що треба думати. Мені здається, що підв'язуватися не під конкретний рік, а, мабуть, виходити з якихось розрахунків після закінчення воєнного стану, скільки там років ми дамо після закінчення воєнного стану, активних бойових дій, і від цього визначати вже дату. Ну ось, власне, короткий коментар до дискусії, це інформація, яка нам ще потрібна.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Інна Романівна, погоджуюся. Ми навіть давайте запросимо або на нараду якусь, або на комітет наступний запросимо мера того ж самого Житомира. З ним є контакт.

По прив'язці до воєнного стану. Я скажу так, міста Західної України можуть починати робити вже і сьогодні. Тому, скажемо так, їм можна встановити конкретну дату і вони можуть робити. Можливо, що варто зробити? Щоб органи місцевого самоврядування або міста могли корегувати показники певні. І, якщо це східне місто, де важко, воно має право на 20 відсотків там чи зменшити квоту чи посунути дату. Я знаю, що такі пропозицію у нас теж були з того, що ми читали. Це теж буде предмет. І думаю, що ми зможемо це потім поправити.

Вікторія Олександрівна, прошу. Євген Павлович і Олексій Юрійович, і щоб ми вже десь трошки переходили до рішення.

ГРИБ В.О. Дякую, Андрій Михайлович.

Колеги, я прослухала всі зауваження до основного законопроекту, і хочу вам сказати, що якраз мій альтернативний цілком відповідає всім тим зауваженням, які ви подали, колеги. Тому що він регулює безпосередньо встановлення зарядок. І це є дійсно віданням нашого комітету. Тому я не бачила висновків з Міністерства енергетики і Міністерства регіонального розвитку. Колеги, ви, мабуть, взагалі не дивилися на альтернативні, можливо і на третій дивилися, а на цей не дивилися.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Просто мало часу.

ГРИБ В.О. Слухайте, можливо було мало часу. Тому у мене, знаєте, питання наступні. Олексій Юрійович задав дуже таке важливе питання. За чий рахунок буде банкет? То відповідь, просто як вона надалася, при всій повазі, Міністерством енергетики, якщо чесно, мене не задовольнила, тому що незрозуміло, як це буде вже на практиці.

Тому, я вважаю, що якщо не ознайомилися колеги з альтернативним, і я розумію всю політичну складову, які законопроекти в нас приймаються в Верховній Раді, а які не приймаються, то я пропоную тоді все ж таки так: прийняти основний в першому читанні, але обов'язково, щоб ми до другого читання опрацювали всі правки, тому що дуже багато питань, які виникають. Якщо перша складова, пан Фарід, я дуже прошу все ж таки, щоб ви подивилися, хто буде сплачувати безпосередньо за приєднання і за ті можливості, які... і що буде в енергетичній системі. Ми зараз з вами бачимо, в якому стані вся енергетична система України. Це може бути велике навантаження і ні в якому разі не може бути, щоб вони саме несли цю додаткову навантаженість.

По-друге, коли ми говоримо, там в нас не зовсім визначено, яким чином буде та мотивація проходити, хто... там, де є зарядки, і там, де є

накопичувачі. З накопичувачами, мені здається, вже є закони, там необхідно вирішувати вже в рамках того законодавства, яке вже приймали.

Не буду забирати ваш час, колеги. Пропоную все ж таки подивитися альтернативний, тому що я вважаю, що з того альтернативного дуже багато треба буде вносити саме в основний. І безпосередньо питання додаткової вартості, хто буде сплачувати за навантаження.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Олексій Юрійович. Потім Фаріду дамо слово.

КУЧЕРЕНКО О.Ю. Дякую.

Я спробую швидко, бо це системна, дійсно, проблема. По-перше, я підтримую позицію пані Гриб, і моя пропозиція буде, враховуючи повагу до авторів і те, що вони намагалися, мабуть-таки треба щось підтримувати в першому читанні, але одразу відверто скажу, він абсолютно сирий, цей законопроект, безліч питань без відповіді. Я зараз уважно передивився зауваження Мінрегіону, повністю їх підтримую, зауваження Асоціації міст України підтримую і зауваження, Міненерго, я так розумію, як головний локомотив цього законопроекту, зараз декілька слів скажу. Але, безумовно, на друге читання нам дуже важливо знати позицію і письмову НКРЕКП відповідь, джерело фінансування ... *(Не чути)* Мінекономіки однозначно, який економічний взагалі ефект від цього і як буде корегуватися ціна, прогнозна ціна на електроенергію, вартість тарифу, вартість квитка, дотації з місцевого бюджету, бо це непросте абсолютно питання, в законопроекті воно абсолютно не відображено. Відповідно і Міністерство фінансів чи будуть можливості бюджетні покривати все це.

І останнє швидко. Я погоджуюсь з паном головою, що витримка і толерантність, да, закон роботи нашого комітету, особливо у воєнний час. Шановні колеги, такі системні глобальні законопроекти, повірте мені, саме для цього існує і ми з вами як платників податків утримуємо уряд. Якби цей

законопроект проходив урядову процедуру узгодження згідно з Регламентом, ми би розуміли, хто ініціатор. Бо, як на мене, це все ж таки Закон про розвиток транспорту, а електричність – це друге вже, розумієте, це друге. І в нас за транспорт, наскільки мені зрозуміло, Міністерство інфраструктури відповідає. І якби це йшло за процедурою Кабміну, то Міністерство інфраструктури мало би розробити і провести узгодження з усіма цими ЦОВВами, які перелічив. Там забивають цвяхи вони один одному, там дійсно аргументовано йде якась дискусія, бо і там є поки що середня ланка держапарату, яка розуміє, про що йдеться. Я при всій повазі до депутатів, на базі робочих груп дуже важко фахово повністю оціню модель побудувати. Тому я пропоную підтримати на перше читання, але звернутися до міністерств, щоб відпрацювати все це, всі ці, які я перелічив, щоб вони дали... Або, розумієте, залучити їх до обговорення на друге читання.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Міністерство інфраструктури точно потрібно. У нас від нього висновку не було, ми і не питали, здається, ми про них не подумали щось, але це потрібно.

КУЧЕРЕНКО О.Ю. Щоб вони надали відповідь скільки треба, скільки...

_____ . Дозвольте?

ГОЛОВУЮЧИЙ. Прошу, Євген Павлович і тоді Фарід так само на відповідь.

Євген Павлович Пивоваров.

ПИВОВАРОВ Є.П. Пане голово, дякую вам.

Шановні автори, я хочу сказати, що, може, нам, дійсно, треба думати про рамковий проект закону без цих конкретних дат, без цих обмежень. Тому

що, Юра, ти коли запитуєш там стосовно вартості розрахунків, то я просто скажу, що на сьогоднішній день, якщо ми дивимося тендерні умови, щоб стати на певний маршрут, то там є певний облік часу, і перевізник каже, що я за два роки маю окупити маршрут повністю, щоб два роки ще щось заробити. Так там є певні обмеження по цьому часу. А враховуючи, що... вартість цього автобуса, і ми на сьогоднішній день кажемо про імпортні автобуси... Може, ми завантажимо там цей завод у місті Львів чи десь ще, але він не загрузить повністю ринок і треба буде просто робити імпорт. І при сьогоднішньому курсі долару або євро до, скажемо так, нашої валюти, то собівартість буде в 4-5 разів більша ніж звичайний транспорт. І це буде сьогодні вже закладено.

Я дам ці всі дані, але це був 20-й рік і це були інші умови, і лізингові програми інші. Сьогодні навіть банки під це не... вони не видадуть навіть цих же кредитів, тому що ми в зоні високих ризиків і це все треба просто враховувати, щоб закласти саму рамку розвитку цього напрямку.

Тому я ще раз кажу, що, друзі, нам треба думати не про обмеження, а про стимулювання цього ринку, а ринок вже визначиться сам, яким темпом, яка там буде кількість транспорту, як він буде замінюватися, і чи буде це він робити взагалі. Юра, ось я про це зараз кажу.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Спасибі, Євген Павлович.

До речі, про стимулювання хороша ідея. От може працювати, наприклад, так: хтось це має стимулювати, да. Але, допустимо, це або державний бюджет, або державний бюджет з кимось знайшов програму. Закупило місто один електробус, отримало – 50 тисяч євро субвенції чи дотації. Закупило – 10, отримало – 500 тисяч з розрахунку по 50 на один. І тоді міста самі будуть з радістю закуповувати, їх не треба буде заставляти палкою щось робити. Тому механізм стимулів теж може бути. Питання, звичайно, фінансового ресурсу під такі стимули, але, можливо, тут можна з міжнародними організаціями вже говорити, щоб спочатку були стимули, а

потім закупівлі. А не ми спочатку заставляємо закупити, а потім кажемо, а, можливо, хтось нам на це дасть гроші, а, можливо, не дасть. Тому це теж до другого читання. Давайте такі пропозиції ми також подивимося, можливо, щось тут може спрацювати.

Прошу, Фарід, ще якісь коментарі були?

САФАРОВ Ф. Да. Я хотів би... Дякую за на надане слово. Хотів відкоментувати пані Гриб. Пані Гриб, ми дійсно вивчили ваш законопроект і ми абсолютно чітко його переглянули. Єдині дві різниці, які є, перша полягає в тому, що ви прибрати частину, пов'язану з електробусами, що нам дійсно... Ну, основна дискусія, в принципі, пов'язана якраз з цим, яка є. І без цих дефініцій, і без регулювання цього напрямку чи то зі стимулами, чи з обмеженнями і так далі, воно пропадає смисл. Це перше зауваження.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Фарід, секундочку буквально. А чому нам таке щастя, нашому комітету, розбиратися з електробусами чи не з електробусами? Ми ж не по транспорту.

ГРИБ В.О. Вам до іншого комітету.

ГОЛОВУЮЧИЙ. За що нам така довіра?

КУЧЕРЕНКО О.Ю. *(Не чути)*

САФАРОВ Ф. По-перше, тому що енергетики найпрогресивніші. А, друге, пані Гриб, у вас... ви просто запропонували обмеження замовленої потужності до 400 кіловат. Ми тут вбачаємо теж ризик, тому що якщо ми, умовно кажучи, завтра швидкісні зарядні станції будуть по 300 кіловат, то, а щонайменше їх потрібно чотири встановлювати на дорогах міжнародного значення, то виходить, що, в принципі, ми обмежили автоматично однією

зарядною станцією. Тому і не зовсім ми згодні з вашою пропозицією щодо обмеження в 400 кіловат.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Зрозуміло. Дякую.

У мене пропозиція. Дивіться, давайте, щоб ми почали рухатися, раз ми вже довірили таку велику справу як електробуси і електрозарядки, у мене пропозиція, давайте рухатись вперед, щоб ми, відразу домовляємося, що ми в комітеті підтримаємо і рекомендуємо прийняти в першому читанні, і відразу домовляємося, що ми знаходимо компроміс: по приєднаннях – раз, по землі, там землевідведення – два і по строках і датах, коли там мають все бути на електробусах чи як в яких регіонах, по строках і датах – три.

Максим, ще якісь пропозиції?

ХЛАПУК М.М. Хлапук. Так, ще четверте – це стосовно будівництва кабельних ліній електропередач напругою до 150 кіловольт...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ну, це разом із землею, воно пов'язане, мені здається.

ХЛАПУК М.М. Так, так, так, але це важливо, тому що, на жаль, я так і не почув обґрунтування наскільки і яким чином це стосується електромобілів і чи стосується це виключно електромобілів, чи все ж таки це більш ширша сфера регулювання.

І, до речі, колеги тут казали на висновок Головного науково-експертного управління, там теж це вказано чітко, що це виходить поза межі заявленої теми авторами. Хоча принагідно, користуючись словом, хотів би все ж таки подякувати авторам цих законопроектів за те, що ми в час війни і складних випробувань думаємо вже про повоєнну відбудову, про екологію і про енергоефективність.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Спасибі.

Відповідно... відповідно я пропоную, щоб даже навіть, можливо, під протокол це, що ми сказали, щоб воно потім було відображено в протоколі і щоб ми так от підтримали і потім рухалися вже до другого читання, залучили...

КАМЕЛЬЧУК Ю.О. Андрій Михайлович, ще є додаткова пропозиція, ви про неї теж згадували...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Прошу.

КАМЕЛЬЧУК Ю.О. Частково згадувати виключення або якісь додаткові мотиви для водневої енергетики, тобто водневого транспорту, щоб ми потім ще легше повернулися до змін, які будуть враховані у водневій стратегії.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Давайте водневу, я так само думаю, ми там, це дуже низьковуглецевий, скажімо так, вид палива. І європейські міста переходять на метан. І, можливо, нам, враховуючи складність ситуації, в нас Анатолій Костюх, Анатолій Вячеславович - співголова групи дружби із Словаччиною, от він якраз десь планує відрядження, це може бути дуже корисне відрядження, щоб зібрати інформацію як там з дизельними, коли відбувається заборона от. І ми розуміємо, що ми маємо дати певний лаг для України, тому що все-таки у нас ситуація на сьогоднішній день економічно набагато складніша, ніж в Євросоюзі і щоб ми тут зробили розумний перехід, розумний перехід, який буде реалістичний.

Тому що, до речі, на мою думку, якщо ми навіть приймемо якісь дати, а не буде в них грошей, не буде грошей, ні... просто всі, якщо... велика небезпека, якщо на старті всі зрозуміють, що це нереалістично, то навіть ніхто не починає його виконувати.

У нас подібна історія є зі сміттям. Яка є у нас норма? Значить, що у нас вивезення сміття на полігони без попереднього сортування заборонено. На сьогоднішній день є така норма діюча, жодне місто, по-моєму, не вивозить сміття, вона просто не діє. Так само і тут, давайте прийнемо закон, який буде діяти для того, щоб ми якби відпрацювали професійно так, щоб потім могли здійснювати парламентський контроль, і за його імплементацією, і гордитися тим, що ми прийняли правильний закон.

Тому я зараз пропоную, щоб ми так прийняли його в першому читанні і відповідно доопрацювали ті от моменти, які згадав Максим Миколайович, Юрій Олександрович, і про які я сказав.

Хто - за відповідне рішення, прошу голосувати. Я буду йти по цьому, по прізвищах, по списку.

За включення в порядок денний, за те, щоб підтримати в першому читанні за основу, базовий основний за основу.

_____. Чотири пункти, що ви говорили, вони теж туди...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Як дороговказ. Включити це, вони автоматично включаються. Я сподіваюсь, що там не будемо затягувати процедуру, але вони автоматично в основному тягнуться всі альтернативні.

Бондар Михайло Леонтійович. Не на зв'язку, мабуть.

Волинець Михайло Якович. Не чути.

Герус – за.

Горобець Олександр Сергійович.

ГОРОБЕЦЬ О.С. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Гриб Вікторія Олександрівна.

ГРИБ В.О. Я – за, але ні в якому разі не можна скорочувати терміни подачі правок, тому у нас тільки доопрацьовувати і доопрацьовувати.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Це вже вирішуємо не ми, а сесійний зал більш вирішує.

ГРИБ В.О. Ні, щоб ми не пропонували.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ми це на голосування не ставимо. Це Руслан Олексійович автоматично ставить сам всі закони. *(Загальна дискусія)*

Дивіться, давайте підтримаємо спочатку закон, а потім це вже, це вторинне, ми голосуємо, про що я сказав. Олег, ми голосуємо про те, про що я сказав. Я озвучив тему голосування.

Гриб Вікторія Олександрівна, давайте ми спочатку, щоб розуміли, що у нас за закон ми голосуємо.

ГРИБ В.О. За. За умови опрацювання.

ГОЛОВУЮЧИЙ. За. Добре.

Єфімов Максим Вікторович.

ЄФІМОВ М.В. Я – за.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Жупанин Андрій Вікторович.

ЖУПАНИН А.В. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Іоффе Юлій Якович.

ІОФФЕ Ю.Я. Утримався.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Камельчук Юрій Олександрович.

КАМЕЛЬЧУК Ю.О. Камельчук – за.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Кісільов Ігор Петрович. Не чути.

Кіт Андрій Богданович.

КІТ А.Б. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Костюх Анатолій Вячеславович.

Красов Олексій Ігорович.

КРАСОВ О.І. Я – за. У мене перебої із зв'язком. Але я – за.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Є. Прийнято. Дякую.

Кучеренко Олексій Юрійович.

КУЧЕРЕНКО О.Ю. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Мороз Володимир Вікторович.

МОРОЗ В.В. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Мулик Роман Миронович.

МУЛИК Р.М. За. Але за умови доопрацювання.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Спасибі. Є.

Нагорняк Сергій Володимирович не з'явився?

Пивоваров Євген Павлович.

ПИВОВАРОВ Є.П. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Припутень Дмитро Сергійович.
Семінський Олег Валерійович.

СЕМІНСЬКИЙ О.В. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Скороход Анна Костянтинівна.

СКОРОХОД А.К. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. На зв'язку. Супер. Присутня. Відмітьте, що присутня.
Совсун Інна Романівна.

СОВСУН І.Р. За в першому читанні.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Хлапук Максим Миколайович.

ХЛАПУК М.М. За в першому читанні.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Шаповалов Юрій Анатолійович.

ШАПОВАЛОВ Ю.А. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Шипайло Остап Ігорович.
Юнаков Іван Сергійович.

ЮНАКОВ І.С. Я вважаю, що електротранспорт треба розглядати окремим законопроектом, щоб не було маніпулятивних норм. Тому я утримався.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Утримався.

Юрченко Олександр Миколайович.

ЮРЧЕНКО О.М. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. За.

У нас 19 голосів – за. 2 – утримались, це Юнаков і Іоффе. Відповідно рішення прийнято. Дякую.

Переходимо до другого...

КАМЕЛЬЧУК Ю.О. Дякую за підтримку. Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Костюх Анатолій Вячеславович не з'явився? Ні.

Переходимо до другого питання тоді порядку денного, яке стосується корпоратизації "Енергоатому". Корпоратизації "Енергоатому", законопроект (№ 8067).

Підкомітет відпрацював відповідний законопроект, є таблиця правок, які правки підтримані, які правки відхилені. Як на мене, там все зрозуміло, тому ми їх можемо поставити на голосування. По одній правці підкомітет не прийняв рішення, це правка номер 163, здається, 163, 163, яка говорить про, зараз, значить... 163, секунду. Знайдіть цю правку, щоб її бачити, 163.

_____ . 43-я сторінка.

ГОЛОВУЮЧИЙ. 43-я сторінка в таблиці, 43-44-а сторінка. Так, це правка, яка говорить про те, що зупиняється вчинення виконавчих дій та

заходів примусового виконання рішень, у тому числі накладення арешту на майно та кошти боржником, за якими є державне підприємство "Національна атомна енергогенеруюча компанія "Енергоатом" та акціонерне товариство "Національна атомна енергогенеруюча компанія "Енергоатом", утворена шляхом перетворення цього підприємства. Підлягають зняттю арешти, накладені до набрання чинності цим законом на кошти та майно державного підприємства "Енергоатом" та "Енергоатом", який утворений шляхом перетворення цього підприємства у виконавчих провадженнях. Значить, пропонується, щоб це було на період воєнного стану і протягом одного року після його припинення або скасування.

Позиція підкомітету, що спірна норма чи... *(Не чути)*

_____. Ні, дивіться, позиція комітету, що логіка цієї правки правильна, але виписана вона там дуже максимально, це програма прям максимум. І тому були дискусії, і, в принципі, ми хотіли ці дискусії перенести на комітет. Якщо особисто моя позиція, ця правка потрібна, щоб не забуксував процес корпоратизації, а тут прив'язано до воєнного стану. Тому я би, наприклад, пропонував змінити її як комітетську і замість воєнного стану, наприклад, написати, що три місяці після завершення корпоратизації. Таким чином ми закриваємо ризик, що корпоратизація може не відбутися там в зв'язку із якимись оцими речами можливими, які тут прописані, але після того, як корпоратизація проведена, все відновлюється, то єсть якщо є рішення суду – вони мають бути виконуватися.

ГОЛОВУЮЧИЙ. А скільки ми очікуємо? Скільки часу потрібно на корпоратизацію?

Є від "Енергоатома" представники? Мікрофон включіть, щоб вас було чути всім.

_____. Ми розраховували приблизно 18 місяців.

ГОЛОВУЮЧИЙ. На корпоратизацію?

_____. Так. Ну, це для того, щоб почала вже функціонувати
... (Не чути)

ГОЛОВУЮЧИЙ. А почне функціонувати через скільки місяців?

_____. Вісімнадцять – повноцінне функціонування, а
реєстрація акціонерного товариства – пів року.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Добре.

_____. Я маю на увазі після реєстрації, не після
функціонування, а після реєстрації. Зареєстрували, ризики пропали, все
вертається.

ГОЛОВУЮЧИЙ. А мені здається, що в першому читанні, ми ще ж
відпрацьовуємо редакцію першого читання...

_____. Так.

ГОЛОВУЮЧИЙ. ...і в першому читанні вже є певні запобіжники.

_____. Банкрутство, так.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Юридичні.

_____. Можна аналогічну взяти норму.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ні. Так а чому в перше читання ми це не подали, якщо це може заблокувати корпоратизацію? Ми ж довго обговорювали перше читання, ви були залучені, був підкомітет Остапа Ігоровича.

_____. В нас просто виникла ситуація в цей проміжок часу, після прийняття в першому читанні і підготовки до другого, коли були арештовані рахунки "Енергоатома", і я бачу, що це також...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ну дивіться, я вам скажу так, дивіться, давайте чесно, якщо якась компанія, ви або якась інша, купила дизель, гайки або болтики, купила і прийняла цей товар, або прийняла якісь роботи – вона за це заплатити повинна чи не повинна? Провинна, да.

Тому просто розбалансувати, що ніхто нікому не платить - це катастрофа в енергетиці получится і тоді може до нас так само прийти і, значить, "Укргідроенерго", і, за Конституцією державна і приватна форма власності рівні, і ДТЕК прийде, щоб проти них ніхто в суди не подавав, і НАК "Нафтогаз" тоді прийде, "Укргазвидобування" от.

Раз тут така ситуація і як би є ... *(Не чути)*, я пропоную наступне. Комітетську, її по-хорошому треба було б розіслати, щоб всі її прочитали. Я пропоную зробити просто, матеріали є, всі розуміють, значить, пункт 10.4. починається: "Тимчасово на період воєнного стану і протягом одного року після його припинення". Я консультувався з міністром юстиції, він каже: "на період воєнного стану" – ми розуміємо, складна ситуація в енергетиці, компанія важлива, а "протягом одного року після його припинення" - це означає, ну, війна припиниться нашою перемогою, це після перемоги нам будуть виплачувати репарації, за Запорізьку АЕС вам виплатять репарації, у вас будуть гроші, і це питання, можливо, буде неактуальне.

Тому я пропоную її прийняти редакційно в частині – тимчасово на період воєнного стану. Поки триває воєнний стан, то тоді ця норма діє. Остап Ігорович, підходить таке? Тому що інакше в якійсь новій редакції писати

зараз може бути складнувато. Раз це винесено на рішення комітету, давайте тоді... Якщо це набирає голоси, тоді є така правка, якщо не набирає, то тоді такої правки немає. Давайте просто проголосуємо і, мені здається, це такий як компроміс, він, якби, можливий. Підтримуєте такий компроміс? Добре.

Прошу, Максим Миколайович.

ХЛАПУК М.М. Доброго дня ще раз. Хлапук. Я так розумію, це представники "Енергоатому", так, з нами?

ГОЛОВУЮЧИЙ. Так.

ХЛАПУК М.М. Я хотів би просити вас пояснити детальніше, яким чином саме можливі виконавчі або реальні виконавчі провадження будуть мати вплив на процес корпоратизації, які приклади? Тому що мені складно зорієнтуватися і в чому саме полягає проблема? Чи це не є просто вашим бажанням не платити борги там, де ви мали би заплатити? Розкажіть хоч коротко про ваш фінансовий стан, можливо, звичайно, з урахуванням воєнних дій, тому що правка, очевидно, потрібна, наскільки я розумію, але не до кінця зрозуміло як вона буде використовуватися.

І, звичайно, у разі прийняття цієї поправки, очевидно, щоб ми її не продовжували на доволі тривалий час, а принаймні на період дії воєнного стану. І тут важливо буде уточнити, введеного указом Президента безпосередньо 24 лютого...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Воєнний стан – це однозначна юридична категорія і ми його продовжуємо рішенням парламенту так само.

ХЛАПУК М.М. Дякую. Із задоволенням послухаю.

_____ . Коротко про цифри по заборгованості в "Енергоатомі". Дебіторська заборгованість станом на останню звітну дату трошки більше 28 мільярдів, кредиторська заборгованість аналогічно трошки більше 29 мільярдів. Якщо говорити про дебіторську заборгованість, то в цих 28 мільярдах більше 11 – це заборгованість енергоринку за електроенергію, тобто це старий ринок, і все інше – це те, що ми отримали з того часу, коли почала функціонувати нова модель ринку. Звичайно, таких сум в кредиторській заборгованості немає. І дійсно, я згодна тут з позицією і вона правова, що якщо ви придбаєте, то за це потрібно розраховуватись. Але ми в тій ситуації, коли перед нами заборгованість приблизно балансує з тією заборгованістю, яку маємо ми.

Тому розуміючи, що це все може зупинити і заблокувати нам корпоратизацію, ми запропонували, отримавши перед цим, я повторюся, арешти на 68 мільйонів і списання з наших рахунків цих коштів, ми вийшли з ініціативою і попросили внести таку правку і просимо її підтримати, щоб на період воєнного стану ці всі дії не могли нам заблокувати корпоратизацію.

ГОЛОВУЮЧИЙ. І протягом одного року після припинення.

_____ . Так, ми просили і протягом одного року, розуміючи, що не з першого дня нашої перемоги і закінчення воєнного стану, закінчення чи скасування, ми зможемо відновитися економічно. Але навіть цей період часу дозволить нам все-таки провести і корпоратизацію і функціонувати більше в важливих фактичних реаліях.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Я ще бачу, автор правки сам є – Артем Чорноморов. Давайте йому дамо слово. І потім, бачу руку піднімає Андрій Вікторович Жупанин і Анна. Це Анна Костянтинівна Скороход?

СКОРОХОД А.К. Так.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Окей. Тоді пан Артем, і тоді Андрій Вікторович, і Анна Костянтинівна.

Прошу, Артем.

ЧОРНОМОРОВ А.О. Вітаю вас, шановні члени енергетичного комітету. Дякую вам, Андрій Михайлович, за надане слово і за запрошення на ваш комітет.

Першочергово хотів би подякувати користуючись нагодою всім енергетикам, і вашому комітету, який представляє енергетичну галузь за те, що ви стоїте зараз на захисті, в принципі, нашої країни і всіх громадян, те, щоб у них було тепло і світло в кімнатах.

І по-перше, подякувати також членам енергетичного комітету, оскільки у вас за столом і присутні ті люди, які в першу чергу створювали цю енергетичну систему. Дуже вам всім дякуємо.

Стосовно моєї 163 правки. Пропозиція подається з метою захисту національних інтересів та у зв'язку з військовою агресією Російської Федерації і направлені на спрощення та пришвидшення заходів корпоратизації, як уже було зазначено представниками НАЕК "Енергоатому".

Також хотів би сказати, що аналогічний механізм щодо заборони на вчинення виконавчих дій та заходів примусового виконання рішень при корпоратизації державних компаній у 2021-2022 роках уже були прийняті щодо підприємств оборонно-промислового комплексу, АТ "Укрзалізниця", Закон України 1630 від 13.07.2021 року та 2468 від 28.07.2022 року. Я хотів би сказати, що НАЕК "Енергоатом" нічим не гірша, ніж Укрзалізниця, а в даному випадку, якщо я не помиляюсь, один із самих головних енергетичних локомотивів або енергетичних фундаментів, на чийх плечах зараз стоїть, в принципі, енергетична система нашої держави. І це теж дуже важливо і стратегічно насамперед під час війни.

Тому, в принципі, якщо ви підтримаєте і НАЕК "Енергоатом" погоджується з тою редакцією, яку запропонував Андрій Михайлович, я дякую пану Остапу за те, що теж як голова підкомітету підтримав таку редакцію, то, в принципі, я вважаю, що це теж негірший варіант.

Дуже вам дякую. І якщо дозволите, Андрій Михайлович, я хотів би потім поставити на голосування і висловитись, і звернутися до членів енергетичного комітету, і сподіваюсь, що вони дуже переймаються теж цим питанням, це стосовно 54 правки. Якщо... Після цього, якщо можна буде, я теж хотів би звернутись до вас і поставити її на голосування.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Всі депутати мають право в залі ставити на голосування, тут відпрацював комітет, підкомітет і відповідно вона внесена. Про що там 54-а? Відхилена. Ну, відхилена да і відхилена.

_____. *(Не чути)*

ГОЛОВУЮЧИЙ. Якщо вона підкомітетом відхилена, давайте ми тоді... Якщо не набере голосів, значить, тоді будемо ще раз шукати інші механізми рішень.

ЧОРНОМОРОВ А.О. *(Не чути)* поставити на голосування, так?

ГОЛОВУЮЧИЙ. Давайте спочатку по цій розберемося.

ЧОРНОМОРОВ А.О. Добре.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Андрій Вікторович. Андрій Вікторович Жупанин, прошу.

ЖУПАНИН А.В. Да, шановні колеги, хотів би також висловитися по цій поправці, по 163-й. Мені здається, перше, що у нас в першому читанні були зроблені запобіжники, які можуть нам допомогти у проведенні корпоратизації, ми говорили з вами вже про банкрутство.

По-друге, з юридичної точки зору я не дуже розумію, як ми можемо на рівні закону знімати всі арешти, які діють на момент введення цього закону в дію. До волі, мені здається, така сумнівна практика насправді навіть, якщо ми робимо її на час воєнного стану.

Я абсолютно погоджуюся з головою комітету про те, що у нас прийдуть і особи приватного права, наступний – інші генеруючі компанії державні. Енергетичні можуть просити про абсолютно аналогічні якісь поблажки для них. Це, мені здається, не дуже здоровий сигнал взагалі для ринку. Чому? Тому що ми заохочуємо поведінку, коли можна не платити по своїх зобов'язаннях, коли можна не розраховуватись за отримані товари і послуги, коли можна ігнорувати рішення суду, коли можна ігнорувати виконавче провадження по стягненню коштів. Тобто ми ставимо всю систему роботи з боржниками під сумнів, приймаючи подібні норми. Якщо "Енергоатом" неготовий до корпоратизації, можливо, туди і не потрібно рухатися. Можливо, потрібно спочатку зробити так, щоб очистити свої баланси, розрахуватися за свої заборгованості і потім вже рухатися до проведення корпоратизації. Якщо немає коштів, можливо, потрібно переглянути певні свої практики, можливо, не потрібно продавати електроенергію на єдиного трейдера. Можливо, потрібно використовувати власний Департамент трейдеру для продажу електроенергії. Можливо потрібно краще працювати з народними депутатами, відповідати на їхні звернення і запити, а не відписувати якісь відписки, де писати, що ми нічого вам не дамо.

Тому питань багато і я рекомендую зараз утриматися від прийняття цієї поправки, можливо, буде інший закон, будемо обговорювати, хай приходить

Енергоатом, хай приходить директор, пояснює позицію. Ми завжди раді почути на комітеті і дослухатися.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Спасибі, Андрій Вікторович.

В принципі розумна річ, ну, як розумна, скажімо, як інформація для роздумів про діючі вже арешти того, що ми не знаємо, ми в них не розбиралися, хто там правий, хто неправий і є якісь рішення судів того це теж якби чи заднім числом ми маємо щось змінювати. Можливо наперед це може бути більш логічно, а заднім числом, якби...

Анна Костянтинівна Скороход, прошу.

СКОРОХОД А.К. Да, у нас же є така практика по "Чорноморнафтогазу", де так само не дозволяємо проводити стягнення і, наскільки мені відомо, вже втретє продовжувати ці строки. Тому про практику я б на місці колег все-таки не казала про те, що ми комусь робимо виключення, тому що виключення на виключення їх завжди багато.

Давайте подивимося просто з юридичної точки зору. Якщо ми зараз на період, ну, в нас просто військовий час, воєнний час, да, в нас продовжено до лютого і ми чітко не знаємо, бо це тільки богу відомо коли війна закінчиться. А якщо в нас є строки корпоратизації і я думаю, всі юристи розуміють, що якщо десь будуть накладені арешти – вона просто буде неможлива. То, можливо, нам треба сформулювати, що не можна проводити стягнення до закінчення корпоратизації все ж таки, а не до закінчення військового стану? Тому що це абсолютно юридично різні речі.

І якщо ми хочемо її реально провести, то ми маємо таку норму в порядку виключення, як для Укрзалізниці, як для Укроборонного комплексу, як до "Чорноморнафтогазу", ми їх маємо прийняти в будь-якому випадку або взагалі не говорити про корпоратизацію, не виносити цей законопроект про корпоратизацію в зал. Тому що ми зараз його приймемо і так само ми на

ньому і застрягнемо, тому що мінімальне стягнення по заробітній платі, накладення арешту, з нашими не дуже розумними на сьогодні виконавцями, як і замість того, щоб арештовувати в межах суми, арештовують всі рахунки, я з тим сама безпосередньо стикалася от, тому що рівень професійності в нас досить низький, то, на мою думку, все ж таки необхідно при прийнятті цієї норми обмежуватися часом проведення корпоратизації, якщо ми в ній зацікавлені. Якщо ми в ній не зацікавлені, то взагалі не виносити дане питання на розгляд Верховної Ради. Це моя особиста думка.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Спасибі, Анна Костянтинівна.

Я пропоную, нам треба знаходити рішення, я пропоную наступний компроміс, да, з урахуванням того, що я говорив, з урахуванням коментаря Андрія Вікторовича, він в нас – юрист за освітою, дійсно те, що ми... те, що фраза "підлягають зняттю арешти накладені до набрання чинності цим законом на кошти", це означає, що закон починає мати зворотну силу. Ми можемо законом відмінити шлюб, який був в 2010 році. Ми можемо відмінити народження, свідоцтво про народження. Ми так можемо далеко зайти. Закон, на мою думку, не повинен мати зворотної сили.

СКОРОХОД А.К. ...саме оцей текст, яку взагалі ми правку нову по великому рахунку робимо комітетську, і відредагувати, що на час проведення корпоратизації неможливі стягнення та арешти. Не відміняти.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дивіться, я, власне, так і пропоную, Анна Костянтинівна. Значить, я тоді ставлю на голосування, щоб ми врахували правку частково. Частково – це в такій редакції: тимчасово на період дії воєнного стану. Викреслюється "протягом одного року після припинення дій, зупиняється вчинення виконавчих дій та заходів примусового виконання рішень, в тому числі накладання арешту на майно та кошти боржником, за

яким є Державне підприємство НАЕК "Енергоатом" та генеруюча компанія "Енергоатом" утворена шляхом перетворення цього підприємства". І все.

Наступний, другий пункт. Що підлягають зняттю старі арешти накладені до набрання чинності цим законом, ми також викреслюємо. То єсть ми викреслюємо тут пункт 2 і викреслюємо тут фразу "протягом одного року після припинення або скасування воєнного стану". І це, мені здається, коректно, це дозволить точно рухатися в процесі корпоратизації, і це не буде виглядати дивно з правової точки зору, тому що правова культура – це також важливо. Відповідно я...

Прошу, Анна Костянтинівна, коментар ваш. Прошу.

СКОРОХОД А.К. Да, коментар. Я прошу просто, я погоджуюся з... (*Не чути*) і все інше. Я прошу не обмежувати з воєнним станом. Я прошу обмежуватися процесом корпоратизації і все. Тому що майже воєнним станом через, дай Боже, через три місяці у нас закінчиться воєнний стан, хтось накладає арешт і корпоратизація неможлива. Саме про це йде мова.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Анна Костянтинівна, у нас немає правки про період корпоратизації. Для того, щоб вона була оця правка, всі її знали, вона була розіслана за 24 години. Всі розуміли, що є воєнний стан і один рік.

Що таке корпоратизація? Це правда, що вона триває 18 місяців чи неправда? Я не перевіряв. Чи може вона тривати при бажанні не 18 місяців... Секундочку. Чи може вона тривати не 18 місяців, а 38 місяців, якщо є таке бажання. Можливо і може. Так ми тоді накладаємо арешт на 38 місяців. Чи можна її зробити за три місяці корпоратизацію, якщо постаратися, або за шість місяців. Можливо це буде їх підштовхувати зробити швидше корпоратизацію. Якщо буде критична проблема, тоді будемо далі... У нас воєнний стан як мінімум до кінця лютого. В редакції першого читання ми відпрацьовували. Таких пропозицій не було. І там були наради так само і підкомітети були. Тому давайте зараз вже в останній момент... На

підкомітеті також це обговорювали і вона підтримки не знайшла. Тому я пропоную з урахуванням позиції підкомітету, з урахуванням коментарів і вашого, тому що можна її просто відхилити, формально підкомітетом на сьогоднішній день вона не врахована. Чому? Тому що її немає в правій колонці.

СКОРОХОД А.К. Ми її на підкомітеті, я ж була на підкомітеті, ми її вирішили розглянути в залі через позицію певних колег.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Я розумію. Анна Костянтинівна, всі правки ми розглядаємо на комітеті. Це зрозуміло. Але всі підтриманні правки відображені в правій колонці. Всі правки в правій колонці, яку пропонувалось прийняти не було. Формально вона не підтримана. Тому я пропоную все-таки з урахуванням вашої позиції, Андрія Вікторовича, і з урахуванням позиції "Енергоатому", що вони просять, що це їй потрібно, врахувати її частково, щоб тимчасово на період дій воєнного стану, а я щось думаю, що він може бути продовжений, зупиняється вчинення виконавчих дій і пункт 1, який там прописаний.

Хто за відповідне рішення, прошу, як компромісне, як компроміс, прошу голосувати.

Бондар Михайло Леонтійович. Немає на зв'язку?

Волинець Михайло Якович. Немає на зв'язку?

Герус – за.

Горобець Олександр Сергійович.

ГОРОБЕЦЬ О.С. Утримався.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Утримався.

Гриб Вікторія Олександрівна.

ГРИБ В.О. Андрій Михайлович, я підтримую вашу позицію. Але давайте тоді зробимо і для інших компаній для всіх таку саму.

ГОЛОВУЮЧИЙ. У нас зараз є ця правка, по якій нам треба якось визначитися.

ГРИБ В.О. Але це прецедент, тобто ми з вами розуміємо. І, якщо це прецедент і ми його приймаємо, тоді я буду наполягати на тому, щоб іншим енергетичним компаніям так само надавали такі самі можливості.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Є обставини, є корпоратизація цього прецеденту. Ну, знову ж таки рішення... Звичайно, є плюси і мінуси, нам треба прийняти рішення якесь. Зрештою ми рекомендуємо сесійній залі, а далі рішення приймає сесійна зала.

Вікторія Олександрівна, ваш голос – за, проти, утримались?

ГРИБ В.О. Давайте - за. Але я ж кажу, я буду також подавати такі самі пропозиції.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Єфімов Максим Вікторович. Єфімов! Єфімов! Не чути.

Жупанин Андрій Вікторович.

ЖУПАНИН А.В. Я не підтримую, ані оригінальну правку, ані компроміс. Тому я утримався.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ясно.

Іоффе Юлій Якович.

ІОФФЕ Ю.Я. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Камельчук Юрій Олександрович. Камельчук Юрій Олександрович! Не чути.

Кісільов Ігор Петрович. Кісільов Ігор Петрович!

Кіт Андрій Богданович. Кіт Андрій Богданович!

КІТ А.Б. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Костюх Анатолій Вячеславович.

КОСТЮХ А.В. Утримався.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Утримався.

Красов Олексій Ігорович.

КРАСОВ О.І. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Кучеренко Олексій Юрійович.

КУЧЕРЕНКО О.Ю. Утримався.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Мороз Володимир Вікторович.

МОРОЗ В.В. Я – за частково на час воєнного стану.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Мулик Роман Миронович.

МУЛИК Р.М. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Нагорняк Сергій Володимирович. Не з'явився?

Припутень Дмитро Сергійович. Припутень Дмитро Сергійович!
Семінський Олег Валерійович.

СЕМІНСЬКИЙ О.В. *(Не чути)*

ГОЛОВУЮЧИЙ. За компромісну правку.
Скороход Анна Костянтинівна.

СКОРОХОД А.К. За. А у нас кворум є?

ГОЛОВУЮЧИЙ. Зараз побачимо.
Совсун Інна Романівна.

СОВСУН І.Р. Утримуюсь.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Хлапук Максим Миколайович.

ХЛАПУК М.М. Утримався.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Шаповалов Юрій Анатолійович.

ШАПОВАЛОВ Ю.А. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Шипайло Остап Ігорович.

ШИПАЙЛО О.І. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Юнаков Іван Сергійович.

ЮНАКОВ І.С. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Юрченко Олександр Миколайович.

ЮРЧЕНКО О.М. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. За.

_____ . Ви Пивоварова пропустили.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ой, Пивоваров Євген Павлович. Пропустив, перепрошую.

ПИВОВАРОВ Є.П. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Припутень Дмитро Сергійович був на зв'язку. Зараз немає? Стоп, стоп, стоп.

ШИПАЙЛО О.І. Можна я? Я просто чуть не зрозумів. Це ми пишемо, ми не прив'язуємося до корпоратизації, ми по воєнному стану йдемо?

ГОЛОВУЮЧИЙ. Да.

ШИПАЙЛО О.І. Тоді я утримався.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Утримався.

Шипайло Остап Ігорович – утримався.

Єфімов Максим Вікторович не з'явився? Був на зв'язку.

Значить 13 голосів – за, 7 голосів – утрималися. Рішення прийнято, я так розумію, вистачає. Рішення прийнято. Правка підтримана, врахована частково. Врахована частково.

_____ . Дякую вам.

_____ . Більшість від присутніх.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Від більшості присутніх. *(Загальна дискусія)* Остап Ігорович, якби було інакше, я би в тюрму сів.

ШИПАЙЛО О.І. *(Не чути)* Я згоден. Від більшості присутніх, всі почули.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Звичайно. Це в Регламенті записано, в законі.

КУЧЕРЕНКО О.Ю. А присутніх, я вибачаюся, зареєстрованих?

ГОЛОВУЮЧИЙ. Присутніх зареєстрованих. В нас, скільки в нас було зареєстрованих? В нас було 22, тобто... *(Загальна дискусія)* Дивіться, давайте ще раз, значить Бондар, Волинець, Єфімов, Жупанин... Жупанин голосував, Єфімова немає, правильно? Не голосував.

Камельчук – не чути. Камельчук Юрій Олександрович. Не чути.

Кісільов Ігор Петрович. Не чути.

Завжди, щоб ми розуміли, окрім зміни рішень комітету, зміна рішення комітету – потрібна більшість від повного складу комітету. якщо ми проголосували "за", а потім ми хочемо проголосувати "проти", тоді треба... або навпаки, тоді треба більшість від комітету. по всіх інших питаннях має бути спочатку кворум і потім більшість від кворуму. Якщо кворуму немає, то голосування сенсу не має, але кворум, а потім більшість від кворуму. Тому...

ШИПАЙЛО О.І. *(Не чути)* ...ні "за", ні "проти", ні "утримався".

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ні, він...

ШИПАЙЛО О.І. Рахується відсутнім.

ГОЛОВУЮЧИЙ. В нас на сьогоднішній день присутні навіть не під час цього голосування...

ШИПАЙЛО О.І. То есть є там на екрані, наприклад, виступає, ваша позиція.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Остап Ігорович.

ШИПАЙЛО О.І. Чи це відсутній, чи це "за", чи це буде...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Значить, в нас максимальна кількість людей, які сьогодні були, максимальна - це 25, правильно? 25. 13 голосів "за" - це більшість від всього.

ШИПАЙЛО О.І. Позиція, наприклад, Юрія Камельчука, який де-факто був присутній на комітеті, зараз з колегами задали питання, він не відповів.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Він зараз є? Скажіть, він є зараз? Він не голосував. Не голосував. Якщо він є зараз на зв'язку у нас...

ШИПАЙЛО О.І. Коли було голосування, ми йому сказали, Камельчук Юрій не відповів.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ще раз, Камельчук Юрій. Камельчук Юрій зараз присутній по відеозв'язку, екран його є? Він є? Якщо він є і він мовчить, то він не голосує просто, не голосує. Да, це ті, що не голосували.

ШИПАЙЛО О.І. *(Не чути)*

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дивіться, мені, ще раз, Остап Ігорович, з приводу питань. Значить, відпрацьовуйте, будь ласка, всі правки на підкомітеті, щоб у вас була позиція по кожній правці.

ШИПАЙЛО О.І. Я взагалі хочу колег закликати не голосувати за закони, які не пройшли підкомітет, тому що якщо порівняти Закон про електрозарядки, на який ми потратили більше чим півтори години дискусії, яка могла бути професійно перенесена на підкомітет, і Закон про "Енергоатом", на який ми потратили, я думаю, хвилин 20, тому що він був відпрацьований на підкомітеті. І я дякую всім, хто був на підкомітеті, і мені здається, ми провели професійну дискусію. Те, що ви сказали, я взагалі закликаю колег не голосувати на комітеті закони, які не пройшли підкомітет.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Це право кожного депутата голосувати чи не голосувати. Але ми розуміємо, що є питання по суті. Щоби підкомітет вирішив по електрозарядках - не підтримати його чи підтримати його? Щоб він змінив по суті, тим більше перед першим читанням? Взагалі не розумію, що там могло би змінитися. Але, звичайно, хай підкомітети працюють, я тільки "за". Я тільки "за". І це далі питання вже організації роботи підкомітету. Але...

КУЧЕРЕНКО О.Ю. Я, до речі, вибачте, пропоную...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Олексій Юрійович...

КУЧЕРЕНКО О.Ю. ... *(Не чути)*

ГОЛОВУЮЧИЙ. Секундочку. Буде, буде. Але, щоб в підкомітеті відпрацювали всі правки, щоб ми мали розуміння, і тоді нам простіше буде на комітеті. Ми різні правки можемо підтримати чи не підтримати, більшість все одно... Рішення формується на комітеті. То спочатку підкомітет самоусувається, мені все рівно, це не моя правка, підкомітет самоусувається, потім висуває якісь претензії, що хтось щось не так розглядає. Так ви розгляньте і скажіть, чи ви за, чи ви проти. Спасибі.

Значить, тепер у нас залишається підтримати це.

ЧОРНОМОРОВ А.О. ... за те, що підтримали правку, за дискусії і щиро вдячний.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ми її підтримали частково. Врахована частково і так буде в залі. Якщо ви хочете, щоб вона в залі була врахована повністю, ставите на голосування, набирається 226 і вона враховується повністю. Це вам для інформації, якщо когось не влаштовує наше рішення. І аналогічно, хто хоче, щоб вона взагалі була не врахована ставить в залі її на підтвердження, якщо 226 не набирається, то вона не врахована.

Тому кінцеве рішення за сесійною залою. Сприймаю, які принципові позиції у нас сьогодні звучали, піднімайте питання і все. Тут у нас задача знайти якийсь компроміс і підготувати законопроект до другого читання. У мене тут немає якоїсь особливої любові чи нелюбові до якоїсь із сторін у цьому процесі.

ЧОРНОМОРОВ А.О. Дякую, вам.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Тепер, що стосується, значить, загалом правок. Пропоную далі підтримати праву колонку в тій редакції, в якій надав підкомітет, і так само у правій колонці у нас вже є підтримана одна правка.

Тобто ми голосуємо по всіх решта правках тих, які підкомітет подав і тих, в яких вона зараз у нас в таблицях відображена, як права колонка. Тут в таблиці нічого не змінювалося, те, що було відпрацьовано, те тут і є. Відповідно... Прошу. Вона відпрацьована є підкомітетом. У мене написана, як відхилена. Значить, якщо в когось є недовіра там до цієї правки, то тоді можна. Якщо цей, то я пропоную покладатися вже на те рішення, яке є.

Да, зараз голосуємо за таблицю за праву колонку і за те, щоб винести законопроект в зал до другого читання. У другому читанні та в цілому з техніко-юридичними правками.

Хто - за відповідне рішення, прошу проголосувати.

Бондар Михайло Леонтійович. Є? Немає.

Волинець Михайло Якович.

Герус – за.

Горобець Олександр Сергійович.

ГОРОБЕЦЬ О.С. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Гриб Вікторія Олександрівна.

Єфімов Максим Вікторович.

Жупанин Андрій Вікторович.

ЖУПАНИН А.В. Утримався.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Іоффе Юлій Якович.

ІОФФЕ Ю.Я. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Камельчук Юрій Олександрович. Камельчук Юрій Олександрович!

Кісільов Ігор Петрович. Кісільов Ігор Петрович!

Кіт Андрій Богданович.

КІТ А.Б. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Костюх Анатолій Вячеславович.

КОСТЮХ А.В. Утримався.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Красов Олексій Ігорович.

КРАСОВ О.І. Я – за.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Кучеренко Олексій Юрійович.

КУЧЕРЕНКО О.Ю. З величезною повагою до наших ...*(Не чути)*
атомників я голосую проти, оскільки жодна наша правка не була підтримана.
Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Мороз Володимир Вікторович.

МОРОЗ В.В. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Мулик Роман Миронович.

МУЛИК Р.М. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Нагорняк Сергій Володимирович. Нагорняк Сергій
Володимирович!

Пивоваров Євген Павлович.

ПИВОВАРОВ Є.П. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Припутень Дмитро Сергійович. Припутень Дмитро Сергійович.

Семінський Олег Валерійович.

Скороход Анна Костянтинівна. Скороход Анна Костянтинівна! Немає на зв'язку? Десь писала - Анна, щоб ми потім розуміли чи вона є, чи немає.

Совсун Інна Романівна.

СОВСУН І.Р. Утрималась.

ГОЛОВУЮЧИЙ. По корпоратизації? А загалом також?

СОВСУН І.Р. Так.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ясно. За всі решта правки. Ну, за таблицю і в другому читанні, і в цілому.

Хлапук Максим Вікторович.

ХЛАПУК М.М. Миколайович.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ой, Максим Миколайович, перепрошую.

ХЛАПУК М.М. Я підтримую на комітеті, але щодо голосування в залі, я буду визначатись.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ми все розуміємо. Це взагалі є позиції політичних фракцій і так далі. За, значить.

Шаповалов Юрій Анатолійович. Юрій Анатолійович Шаповалов!

Шипайло Остап Ігорович.

Юнаков Іван Сергійович.

ЮНАКОВ І.С. Юнаков – за.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Юрченко Олександр Миколайович. Юрченко Олександр Миколайович! Немає.

Шаповалов Юрій Анатолійович. Не з'явився? Шаповалов Юрій Анатолійович не з'явився?

Значить, маємо 13 голосів – за, 1 – проти (Олексій Юрійович) і 2 – утримались (Жупанин Андрій Вікторович і Костюх Анатолій Вячеславович).

_____. Совсун.

ГОЛОВУЮЧИЙ. А, і Совсун, пардон, і Совсун Інна Романівна також утрималась. Відповідно законопроект підтриманий до другого читання і в цілому, сподіваюсь, що на наступному тижні в сесійній залі він буде. Всі правки, хто бажає відкоригувати рішення, то фінальне рішення – за сесійним залом. Наше рішення носить рекомендаційний характер.

Спасибі всім за... і підкомітету, і компанії за відпрацьований законопроект.

Рухаємося далі. Наступне питання порядку денного. Наступне питання порядку денного – це в нас питання про сертифікацію... сертифікацію оператора газосховища та продовження заходів з недопущення банкрутства Державного акціонерного товариства "Чорноморнафтогаз", Жупанин Андрій Вікторович та інші члени комітету. Андрій Вікторович, прошу вам слово коротенько, щоб представити законопроект.

ЖУПАНИН А.В. Да. Добрий день ще раз, колеги! Законопроект стосується, як сказано в самій назві і впливає з його назви, сертифікації оператора сховища газу, тобто "Укртрансгазу". Ініціатором основним цього

законопроекту виступило Енергетичне Співтовариство, яке, в принципі, відповідає за сертифікацію і оператор газотранспортної системи ось. Ми вже з вами, до речі, проводили сертифікацію "Укренерго", тому це як би один з послідовних кроків в напрямку сертифікації таких стратегічних напрямків енергетики.

Законопроект був розроблений разом з Міністерством енергетики. Ми напрацьовували редакцію і допрацьовували її з НКРЕ, тобто перед реєстрацією було проведено кілька дискусій фахових. Для того, щоб виписати найбільш оптимальний текст, ми старалися обмежитися найменшою кількістю норм, знову ж таки, щоби не перевантажувати самий текст.

В процесі вже підготовки фінальної версії до нас звернувся "Нафтогаз" із прохання врахувати проблему, яку ми вже врегульовували з вами два роки тому. Суть цієї проблеми, якщо коротко, вона називається "Чорноморнафтогаз". Тому що компанія зараз вона знаходиться в судах із російським "Газпромом". Вона бере участь як в арбітражах для того, щоби поспробувати компенсувати від російської сторони збитки, заподіяні тим, що були відібрані родовища газу, свердловини, які знаходяться на окупованих територіях в Автономній Республіці Крим.

Відповідно компанія..., і два роки тому ми приймали законопроект, яким відтермінували можливість введення банкрутства проти "Чорноморнафтогазу" на два роки. Зараз ці два роки, зійшов термін, сходять в кінці цього року, і тому "Нафтогаз" звернувся до нас з тим, щоб продовжити цей строк і дозволити компанії і далі брати участь у арбітражних розглядах проти Газпрому.

Тому, власне, це було буквально дві норми, які ми додали в текст законопроекту вже перед його реєстрацією. Законопроект зареєстрований, отримав позитивні вже відгуки. Є потенційно речі, над якими... потрібно ще доопрацювати його. Якщо комітет не прийме рішення про прийняття, про рекомендації прийняти в цілому в залі, тоді попрошу скоротити строк для

підготовки для подачі поправок, тому що нам потрібно в будь-якому випадку постаратися прийняти його до кінця року. Енергетичне співтовариство загалом підтримує законопроект, також вказало на кілька потенційних речей для його вдосконалення, тому, в принципі, хороші зібрали рецензії. Я думаю, що немає ніяких перешкод для його прийняття.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Спасибі.

Від себе додам, я також співавтор цього законопроекту, простими словами, щоб розуміли в тому числі глядачі, які дивляться ютуб, в Європі в цьому році ввелось нове правило сертифікації газотранспортних мереж. По суті це для того, щоб зібрати інформацію з підземних газових сховищ, це сертифікація підземних газових сховищ, щоб зібрати інформацію, хто є власниками підземних газових сховищ, хто є основними клієнтами, який там рівень наповнюваності, щоб далі відстежити кореляцію, чи є там росіяни серед власників і чи є, що росіяни, маючи вплив на якесь підземне газове сховище, блокують його роботу або роблять так, що є недозавантаженість якогось газового сховища, для того, щоб чітко зрозуміти, де є російський слід, в якому підземному газовому сховищі в Європі.

Я думаю, що це правильна ідея, враховуючи те, що Росія і Газпром пробують робити з ринком газу, це для того, щоб відстежити їхні сліди, де вони можуть бути. І відповідно європейці звернулися до нас, щоб ми в себе прийняли відповідні аналогічні правила, тим більше, що в нас тут все зрозуміло, в нас власність тільки державна і в нас, ми з Газпромом газом не торгуємо, їхній газ не зберігаємо, тому в нас тут взагалі якби ситуація очевидна і вона дуже правильна. Ілля, правильно я пояснив простими словами? Тому в мене пропозиція підтримати цей законопроект за основу та в цілому і наші європейські партнери побачать, що ми швидко рухаємося в цьому ж напрямку, що ми дотримуємося європейських правил гри. І, як на

мене, тут він, скажемо так, не є якийсь проблемний, не є конфліктний. Я би пропонував таке рішення комітету.

Олексій Юрійович, прошу.

КУЧЕРЕНКО О.Ю. Дякую.

Я, наскільки я розумію, я теж там в співавторах десь в останньому...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Да, Олексій Юрійович, теж співавтор.

КУЧЕРЕНКО О.Ю. Да, дійсно, ми почитали з фахівцями, з помічниками, нічого там поганого не побачили на перше читання. Я, єдине, я буду голосувати за перше читання, але хочу декілька речей зазначити. Безумовно, сертифікація – це плюс, євроком'юніті... Енергетичне... Як?

ГОЛОВУЮЧИЙ. Співтовариство.

КУЧЕРЕНКО О.Ю. Співтовариство, да, Community – це теж плюс. Але я останнім часом спостерігаю за певними баталіями і мені здається, що Україна і в першу чергу, мабуть, уряд і міністерство мало би займати свою позицію в стосунках з євроком'юніті. Бо коли я бачу бажання співтовариства і в кадрові наші питання залазити по всій вертикалі, мене це трішки нервує. Я знаю і відстежую приклади, і ми на ТСК розглядали, там був присутній шановний пан Шипайло і інші депутати, розглядали питання по Оператору ГТС, анбандлінг відбувався при повному контролі євроком'юніті, але наслідки катастрофічні, вибачте, і кадрові, і економічні, і фінансові, і управлінські. Тому, при всій повазі... *(Не чути)* Community, я не знаю, чує нас міністерство чи ні, я особисто буду і міністру про це наполягати, перше, це свою позицію займати і не піддаватися на певний, інколи не дуже зрозумілий тиск з боку Енергетичного Співтовариства, щоб там наші національні інтереси не страждали. Це перше.

Друге. Я, користуючись нагодою, звертаючись до шановного пана голови, звертаюся, давайте визначимо на наступний тиждень обов'язково все ж таки запросимо нового очільника НАК "Нафтогазу" для того, щоб зрозуміти, що там буде змінюватися або нічого не буде змінюватися. Бо що мене дуже турбує? Дивіться, НАК "Нафтогаз" звернувся і дійсно, не допуск банкрутства "Чорноморнафтогаз" по цих складних стосунках з Російською Федерацією однозначно треба підтримати. Але, як можна було, якщо ризики банкрутства над "Чорноморнафтогазом" висіли, як можна було збирати корпоративні права операторів газорозподільних мереж вертикалі "Чорноморнафтогазу"? Це пів року тому було прийнято таке далекоглядне рішення. Розумієте, про що я кажу? Я не проти того, щоб особливо під час воєнного стану були дійсно, держава зараз розуміла, що всій єдиній ГТС відбувалося, але як можна такі рішення приймати від банкрутства висить над "Чорноморнафтогазом", а туди концентрувати управління Оператором ГРМ? Тому це одне з питань, яке я думаю, ми задамо новому керівництву, і ми мусимо якомога швидше з ним відпрацювати спільне бачення стосовно розвитку Національної акціонерної компанії "Нафтогаз України".

Тому, якщо не заперечуєте, буквально на наступний тиждень, не відкладаючи в довгий час, тим більше, що проблеми з газом у нас будуть на при великий жаль, це очевидно. А так за перше читання, я підтримую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Спасибі.

Значить, стосовно вашої пропозиції, яка луна від інших і від вас лунала, коли ми ще в Харкові були. Я пропоную, коли у нас буде перший сесійний день, колись він там буде, ми не знаємо коли. Після закінчення першого сесійного дня - орієнтовно першого наступного сесійного дня, орієнтир на 16:00 так, як ми робимо, запросити сюди, щоб він прийшов вживу. Підтримується?

КУЧЕРЕНКО О.Ю. Це важливе питання, щоб ми мали можливість задати йому питання.

ГОЛОВУЮЧИЙ. А я взагалі пропоную...

КУЧЕРЕНКО О.Ю. Щоб цьому присвятити кусок часу, щоб не поспішали.

ГОЛОВУЮЧИЙ. А, можливо, навіть таке, щоб ми дали перелік питань, просто нам буде легше, тому що вони будуть підготовлені, і вони зможуть дати чіткі відповіді з цифрами, щоб ми...

Тому на перший і наступний день пленарний ми не знаємо, коли він буде, якщо він буде 10 грудня, то 10-го, якщо він буде 5 грудня.

КУЧЕРЕНКО О.Ю. 5-го.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Тому, значить, приймається як би це питання сертифікації, щоб ми просто зняли, воно не стосується взагалі ніяких кадрових питань, нічого, просто правило: хто є власником і хто там газ зберігає, який рівень завантаженості, отакі от питання.

КУЧЕРЕНКО О.Ю. Вони в наглядову раду по оператору ГТС...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ні. В даному законопроекті...

КУЧЕРЕНКО О.Ю. ... *(Не чути)* збирається впливати, розумієте...

ГОЛОВУЮЧИЙ. В даному не стосується наглядової ради, рад не стосується.

Прошу, Юнаков Іван Сергійович, руку піднімає. Іван Сергійович Юнаков, чи на зв'язку?

ЮНАКОВ І.С. Так, я на зв'язку.

А скажіть, будь ласка, питання. Ці Регламенти 2017/715, вони обов'язкові чи рекомендовані? Це перше питання.

Друге. Чи пройшов законопроект комітет Климпуш-Цинцадзе?

ГОЛОВУЮЧИЙ. Прошу, автор законопроекту основний або цей... Я наскільки розумію, що Климпуш-Цинцадзе він не пройшов, але з формальної точки зору, з формальної точки зору цей законопроект не є євроінтеграційним, з формальної точки зору. Чому? Тому що євроінтеграційні законопроекти – це ті, які закладаються в План там піврічної там діяльності і тоді вони отримують таку зірочку спеціальну, що це євроінтеграційні, тоді в них є там певна своя процедура, стосується профільного віцепрем'єра і комітету.

В даному випадку це з'явилося трохи пізніше, тому що в екстреному порядку Євросоюз увів в себе правило сертифікацій, воно було введено влітку цього року? Ілля, правильно? Влітку, літом цього року і вже як влітку вони ввели в себе - восени, вже восени вони запитали в нас: чи можете ви терміново як би таке саме запровадити?

Суть цього запровадження в тому, що бажано до зими або хоча би до кінця року відповідно запровадити. І у нас був діалог... Є в нас лист підтримки або хоча би усна комунікація з Energy Community? В нас є лист підтримки від Energy Community. Energy Community – це енергетичний підрозділ Євросоюзу, який займається інтеграцією європейських енергетичних ринків країн Центральної і Східної Європи. Тому від них є лист підтримки, що це як би відповідає і є потреба в цьому законопроекті. Сам комітет, мабуть, не проходив Климпуш-Цинцадзе в силу швидкості процесів.

ЮНАКОВ І.С. А Регламенти обов'язкові чи рекомендовані?

ГОЛОВУЮЧИЙ. Обов'язкові.

КУЧЕРЕНКО О.Ю. ... *(Не чути)* не може...

ПЕРЕЛОМА С.В. Андрій Михайлович, Перелома а можна ще коментар з цього приводу?

ГОЛОВУЮЧИЙ. Прошу. Сергій Перелома, це керівник, Оператор підземних газосховищ як зараз називається. Це підприємство, яке це буде безпосередньо зачіпати, тому прошу вам слово.

ПЕРЕЛОМА С.В. Дуже дякую, Андрію Михайловичу.

Доброго дня, шановні народні депутати. Я дуже дякую всім за ту підтримку і ту роботу, яка була пророблена вами при підготовці цього законопроекту. Я хотів би ще озвучити факт, який доводить необхідність прийняття цього закону.

Як ви знаєте, наші потужності по зберіганню природного газу, вони можуть задовольнити не тільки попит України як держави, а приблизно ще 40-50 відсотків ми можемо запропонувати європейцям. І зараз в Європі розглядається і були ухвалені необхідні рішення, що стратегічні запаси природного газу, навіть країн-учасників, можуть зберігатися поза межами Євросоюзу, тобто в країнах, які не є учасниками ЄС, перш за все це така зміна орієнтована на Україну. Але для того, щоб ми як держава змогли скористатися цією перевагою, завантажити наші потужності, отримати додатковий дохід і є раз довести, що Україна може бути енергетичним щитом Європи, то таку сертифікацію необхідно проходити, бо якщо ми її не пройдемо, звичайно, розмови про зберігання цих, скажімо, страхових резервів в наших "підземках", звичайно, така розмова вестись не буде. І я

вже, Андрію Михайловичу, абсолютно слушно зазначив, для нас дуже проста ця сертифікація, бо фактично вони політично виважено написали, що досліджується можливість впливу з боку третіх сторін, маючи під третіми сторонами москалів, Газпром і інші пов'язані з ними юридичні особи. У нас дуже проста і зрозуміла оперативна структура, тому ніяких речей і складнощів тут не передбачається. Як приклад, в Європі на території Австрії було газосховище, яке найостанніше ... *(Не чути)* було введено в експлуатацію ... *(Не чути)* так званий, в якому Газпром був учасником. Так от за підсумком такого моніторингу він був позбавлений корпоративних прав у цьому газосховищі, тому що не виконував функцій і по збереженню та наповненню ГТС. Тому європейці до цього ставляться досить чутливо і досить важливо.

Тому я дуже просив би шановних народних депутатів підтримати і за основу, і в цілому, і якнайскоріше пройти цю сертифікацію.

Дуже всім дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую вам.

До речі, Олексій Юрійович, НАК "Нафтогаз", видно, дивиться нас в онлайні, і вже відреагували. Просять, щоб, вони вже запланували, що на другий пленарний день керівник Олексій Михайлович до нас прийде.

КУЧЕРЕНКО О.Ю. Я тоді, користуючись нагодою, щоб зараз час не втрачати...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Другий пленарний тиждень... а, окей, тому ми тоді давайте додатково поговоримо.

КУЧЕРЕНКО О.Ю. Щоб час не втрачати, просто одразу попросити шановного пана Перелому, оператора сховищ запросити, бо там само будуть питання. А зараз я не буду задавати питання, я по законопроекту висловився.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Ще руку піднімають, це з Міністерства, я так розумію, так? Я вас... давайте підтримайте нас, щоб ми швиденько його, гарно прийняли.

_____. Доброго дня, шановний пане голова, шановні народні депутати. Представник ... (*Не чути*), Міністерство енергетики.

Міненерго підтримує в цілому законопроект, тому що розуміє, наскільки важливо, наскільки важливо продовжити строки, продовжити дію заборони до 31.12.2025 року, це по підприємству ДАТ "Чорноморнафтогаз". Тому що наразі цей строк майже сплив і не продовження дії зазначених заборон матиме катастрофічний вплив на діяльність товариства, включно із припиненням юридичної особи та подальшої неможливості отримання компенсації від Російської Федерації. Наразі вона становить на суму близько 3,3 мільярда доларів.

Тобто прогнозують, що сума компенсації буде виплачена до кінця 31.12.2022 року. Тому очікується рішення і щоб отримати компенсацію, ми все-таки повинні продовжити дію заборони, тобто на термін. І крім того, проектом акта передбачається конкретизувати повноваження НКРЕКП щодо здійснення сертифікації оператора газосховища.

Прошу підтримати, і ми підтримуємо цей законопроект. Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую. За основу і в цілому, щоб він швидко набув чинності – підтримуєте?

_____. Так.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Добре. Дякую, спасибі за позицію.

Андрій Вікторович, давайте тоді поставимо за основу і в цілому, спробуємо проголосувати, а там вже сесійна зала буде визначатися.

ЖУПАНИН А.В. Давайте спробуємо.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Тоді ставлю на голосування, щоб підтримати законопроект за основу і в цілому. Хто за відповідне рішення... включити в порядок денний і підтримати за основу та в цілому.

Бондар Михайло Леонтійович. Він би був "за", тому що він за європейську інтеграцію, але його зараз немає.

Волинець Михайло Якович.

Герус – за.

Горобець Олександр Сергійович.

ГОРОБЕЦЬ О.С. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Гриб Вікторія Олександрівна.

ГРИБ В.О. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Єфімов Максим Вікторович. Немає зв'язку.

Жупанин Андрій Вікторович.

ЖУПАНИН А.В. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Добре, що хоч не утримався.

Іоффе Юлій Якович.

ІОФФЕ Ю.Я. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Камельчук Юрій Олександрович. Камельчук Юрій Олександрович.

Кісільов Ігор Петрович. Кісільов Ігор Петрович. Нам треба засідання комітету розраховувати, скільки тримає батарея якась, якщо немає електроенергії. Кісільов Ігор Петрович.

Кіт Андрій Богданович.

КІТ А.Б. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Костюх Анатолій Вячеславович.

КОСТЮХ А.В. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Красов Олексій Ігорович.

Кучеренко Олексій Юрійович.

КУЧЕРЕНКО О.Ю. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Мороз Володимир Вікторович.

МОРОЗ В.В. Я голосую – за. Але у мене ж є все-таки, знаєте, велике питання по самій структурі Чорноморнафтогазу. Я вже колись казав це, починаючи із їхніх юристів і закінчуючи тим, скільки коштів виділяється на їхнє утримання з бюджету. І тому, коли ми побачимо керівника, я хотів би задати ці питання.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Керівник буде і можна навіть попередньо сформулювати питання.

МОРОЗ В.В. Тому що там багато запитань, а люди, я ж кажу, вони просто дають... Давайте.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Згоден. Питання будемо задавати.

Мулик Роман Миронович.

МУЛИК Р.М. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Нагорняк Сергій Володимирович. Немає.

Пивоваров Євген Павлович.

ПИВОВАРОВ Є.П. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Припутень Дмитро Сергійович. Припутень Дмитро Сергійович.

Семінський Олег Валерійович.

СЕМІНСЬКИЙ О.В. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Скороход Анна Костянтинівна. Скороход Анна Костянтинівна!

Совсун Інна Романівна. Совсун Інна Романівна! Чуть пізніше, да.

Хлапук Максим Вікторович.

ХЛАПУК М.М. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Шаповалов Юрій Анатолійович.

_____ . Миколайович.

ГОЛОВУЮЧИЙ. А я кажу як, Максим Вікторович? У нас Максимів Вікторовичів в енергетиці є багато просто. Максим Миколайович.

Шаповалов Юрій Анатолійович.

Шипайло Остап Ігорович.

Юнаков Іван Сергійович.

ЮНАКОВ І.С. ГНЕУ бачить багато термінологічних проблем в цьому важливому законі. Тому давайте його більш прискіпливо готувати. Але Юнаков – за. Закон дуже потрібний.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую вам за конструктивну позицію.

Юрченко Олександр Миколайович. Юрченко Олександр Миколайович!
Зараз він не на зв'язку.

КРАСОВ О.І. Красов – за. Красов Олексій Ігорович – за.

ГОЛОВУЮЧИЙ. За.

Юрченко не з'явився на зв'язку?

16 голосів – за. Рішення прийнято. За основу та в цілому, так.

І наступне питання щодо формування складу підкомітетів. У нас є розіслано на...

_____. Надіслано. І єдине, що навіть строки також Семінського... *(Не чути)*

ГОЛОВУЮЧИЙ. Мені доданий від Семінського. Бачу. Значить, я тоді сформулюю так питання.

_____. *(Не чути)*

ГОЛОВУЮЧИЙ. Через місяць ми ще туди включимо, хто захоче, давайте так домовимось. У нас же, хто де хоче, той там і працює.

Я просто ставлю питання так. Щоб я не перераховував довго всі прізвища і всі підкомітети, там Костюх в різні підкомітети записувався, ще хтось.

_____. Юрченко, Горобець, Волинець, Гриб, Бондар, Юнаков, Кучеренко, Хлапук, Герус і Семінський.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Я добавився в два нових підкомітети. Всі інші добавилися в нові. Значить, я поставлю так питання. Все одно це якби право і воля депутата працювати там, де він хоче. Тому проголосувати за входження тих депутатів, які надіслали листи і ті листи розіслані на імейл в ті підкомітети, які вказані у відповідних листах. Тому що, якщо я всіх почну перелічувати, то ми зараз будемо сидіти ...

КУЧЕРЕНКО О.Ю. І повернутися найближчим часом, якщо...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Да, через... *(Не чути)* повернутися.

І, окрім того, що вам розіслано, ще надійшов лист, він один, то його вже можна зачитати, він зареєстрований в СЕДО. Семінський Олег Валерійович просить включити підкомітет з питань взаємодії з державними органами влади та громадськістю, підкомітет з питань адаптації законодавства до положень права Європейського Союзу, це євроінтеграційний, і в підкомітет з питань енергетичної безпеки. Тобто два новостворених плюс взаємодія з державними органами влади та громадськістю. І ті так само звернення тих депутатів, які були роздані і розіслані. Хто - за відповідне рішення, прошу проголосувати.

ГРИБ В.О. Вибачте. Мій лист був про включення в різні підкомітети?
(Загальна дискусія)

ГОЛОВУЮЧИЙ. У всіх є роздаткові матеріали за що ми голосуємо.
Хто надсилав своє бажання кудись бути включеним, той туди і включений.
Відповідно голосуємо це питання.

Бондар Михайло Леонтійович. Немає.

Волинець Михайло Якович. Немає.

Герус – за.

Горобець Олександр Сергійович.

ГОРОБЕЦЬ О.С. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Гриб Вікторія Олександрівна.

ГРИБ В.О. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Єфімов Максим Вікторович.

Жупанин Андрій Вікторович. Андрій Вікторович Жупанин! За чи
утримався? Відсутній.

Іоффе Юлій Якович.

ІОФФЕ Ю.Я. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. За.

Камельчук Юрій Олександрович. Юрій Олександрович є?

Кісільов Ігор Петрович. Кісільов Ігор Петрович!

Кіт Андрій Богданович.

КІТ А.Б. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Костюх Анатолій Вячеславович.

КОСТЮХ А.В. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Красов Олексій Ігорович.

КРАСОВ О.І. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Кучеренко Олексій Юрійович.

КУЧЕРЕНКО О.Ю. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Мороз Володимир Вікторович.

МОРОЗ В.В. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Мулик Роман Миронович.

МУЛИК Р.М. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Нагорняк Сергій Володимирович. Немає.

Пивоваров Євген Павлович.

ПИВОВАРОВ Є.П. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Припутень Дмитро Сергійович.

Семінський Олег Валерійович.

Скороход Анна Костянтинівна. Немає.

Совсун Інна Романівна. Совсун Інна Романівна!

Хлапук Максим Миколайович.

ХЛАПУК М.М. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Шаповалов Юрій Анатолійович.

ШАПОВАЛОВ Ю.А. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. За.

Шипайло Остап Ігорович.

ШИПАЙЛО О.І. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Юнаков Іван Сергійович.

ЮНАКОВ І.С. Утримався.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Совсун Інна Романівна – за включення у підкомітети
бажаючих?

СОВСУН І.Р. За. І я перепрошую, я виключилась на попередньому
голосуванні, прошу зарахувати...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Пізно, ви не підтримали цей євроінтеграційний
законопроект.

СОВСУН І.Р. Я перепрошую, я спілкувалася з іноземними
журналістами. Дуже перепрошую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Юнаков Іван Сергійович.

ЮНАКОВ І.С. Юнаков – за.

ГОЛОВУЮЧИЙ. За.

Юрченко Олександр Миколайович.

17 голосів – за. Рішення прийнято.

Наступне. У нас ще там був розділ "Різне". У розділі "Різне" я просто пропоную, ми там не голосуємо, щоб зафіксували, що ми запрошуємо представника НАК "Нафтогаз України", керівника НАК "Нафтогаз України". Давайте ми узгодимо. Давайте ми доручимо, значить, першому заступнику голови комітету провести перемовини з Олексієм Михайловичем і підібрати день, коли буде зручно.

КУЧЕРЕНКО О.Ю. Дякую за високу довіру...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Да.

КУЧЕРЕНКО О.Ю. Буду налагоджувати мости...

ГОЛОВУЮЧИЙ. А там, до речі, зараз в них якраз йде енергетичний штаб, якраз в ці хвилини.

КУЧЕРЕНКО О.Ю. У мене одне дуже життєве питання швидко, з вашого дозволу.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Прошу.

КУЧЕРЕНКО О.Ю. Будівля комітету не опалюється, я там розумію, в чому суть проблеми. Я пропоную звернутися до кого нам? До Управління справами, до Керівника Апарату все ж таки знайти можливість, бо ми єдині, інші будинки комітетів опалюються. У нас тут є специфіка одна, я її там

розумію, тут стосунки з "Київтеплоенерго", то я максимально буду сприяти. Але, якщо ми зараз проголосуємо і звернемося, да, і я з цим готовий там перемовини провести, бо наші помічники там вони задубіють, розумієте.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Давайте тут голосувати не треба, я думаю, що ніхто не заперечує. Олексія Юрійовича уповноважити, щоб він від комітету це провів, тому що це, може, самовіддано десь виглядає, що ми саме сидимо без тепла, але думаю, що всі мають бути з теплом.

І тут багато людей працює, і ... *(Не чути)*

КУЧЕРЕНКО О.Ю. Да, тут своя специфічна проблема, вона... просто її треба відпрацювати.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Да, її треба відпрацювати, тому що коли в центрі Києва вже немає тепла, то це вже якось зовсім. Тому робіть все, що треба, ми будемо також включатися, якщо треба там щось чи з Головою Верховної Ради, чи ще з кимось переговорити. Дійсно, тут ще податковий комітет теж працює, в них теж проблеми і тут, в бомбосховищі, іноді інші комітети проводять засідання, аграрний проводив, так що, дійсно, питання дуже важливе. Так що, якщо ви вирішите, то буде дуже добре.

Ще в нас якісь такі питання поточні є?

_____. *(Не чути)* з Антикризого штабу... *(Не чути)* це в Міністерстві регіонального розвитку?

ГОЛОВУЮЧИЙ. Є просто енергетичний штаб, а є Антикризий енергетичний штаб. Один, один є при підготовці до зими, де головує Чернишов Олексій Михайлович.

_____. Він залишається?

ГОЛОВУЮЧИЙ. Він... На сьогоднішній день змін не прийнято, тому на сьогоднішній день є головуючим. Можливо, в майбутньому будуть якісь зміни, але він є керівник.

(Загальна дискусія)

Да, він залишається, керівник НАК "Нафтогазу".

_____. *(Не чути)*

ГОЛОВУЮЧИЙ. Вам цікаво там? Я переговорю тоді, щоб вам надсилали запрошення. Ось так от. І ми плануємо виїзне засідання комітету, ми вже говорили про це, 8-9 грудня, так? У нас уже більш-менш якийсь є хоча б чорновик порядку денного, що ми там будемо розглядати, куди ми там... *(Не чути)* Тому що у нас було виїзне засідання у Харків, з одної сторони, з другої сторони, тепер виїзне засідання у Львів, щоб ми подивилися взагалі, як там, як там, могли порівняти....

КУЧЕРЕНКО О.Ю. З вашого дозволу, враховуючи певні нюанси... *(Не чути)* я дам пропозиції стосовно, ну, не більш додатково ефективних заходів, щоб там попрацювати.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ми хочемо там і зробити якусь нараду або засідання комітету і так само по якихось об'єктах теж подивитися як там функціонує, щоб ми на власні очі побачили і розуміли краще проблематику, з одної сторони, а, з другої сторони, щоб могли порівняти як в нас в різних містах, кому складніше, хто потребує більшої підтримки.

КУЧЕРЕНКО О.Ю. Дивіться, там є дві ТЕЦ, які "Нафтогаз" взяв в управління.

ГОЛОВУЮЧИЙ. В Новояворівську.

КУЧЕРЕНКО О.Ю. Да. Вони проблемні. Я вважаю, було б непогано, бо вони ж там з теплом... на тепло зав'язані, розумієте, і там теплопостачання дуже ключове, це як мінімум.

Друге. Досвід Садового по "буржуйкам" вивчити, він же ж там фінансує ОСББ, щоб вони там, всі там... там 10 тисяч "буржуйок". Я би сам хотів постачати, но мені самому цікаво.

Третє. Ну, ми задамо це питання пану Чернишову. Оцей досвід "Нафтогазу" по котельнях на щепі, ну, по ТЕЦах, по ТЕЦах на трісці, які вони зі Львовом, з Житомиром, дуже цікаво економіка цього процесу, розумієте, там без суб'єктиву, ну, ці речі було дуже цікаво відпрацювати.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Плюс, обов'язково це треба буде постаратися поїхати вживу подивитися, плюс, Львів – це фактично перше місто, яке будувало новий завод по переробці, по утилізації сміття, ну, таке, що нове, це, по суті...

КУЧЕРЕНКО О.Ю. *(Не чути)*

ГОЛОВУЮЧИЙ. Там більше сортування, там щось, а там і подивитися...

КУЧЕРЕНКО О.Ю. Сміття ... *(Не чути)* цікавить.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Подивитися на якому воно там етапі. Тому бажано, щоб всі, всім повідомляю, хто може – заплануйте собі заздалегідь, попередньо 8-9 грудня от. Добре. Все. Ми тоді розглянули, вирішили.

Прошу? А і ще у нас в понеділок буде в Києві захід по REMIT щодо запобігання зловживання на оптових енергетичних ринках, це буде відбуватися він в готелі... Ще не повідомляємо де буде?

КУЧЕРЕНКО О.Ю. Це навколо законопроекту?

ГОЛОВУЮЧИЙ. Це і навколо законопроекту, і навколо взагалі правил гри, які нам потрібні.

КУЧЕРЕНКО О.Ю. По законопроекту ми...

ГОЛОВУЮЧИЙ. По законопроекту...

КУЧЕРЕНКО О.Ю. *(Не чути)*

ГОЛОВУЮЧИЙ. Да, да. Тому ми поговоримо там. Там будуть зовнішні стейкхолдери і, можливо, навіть там придуть там різні політичні поважні люди от. Але потім, після цього ми ще проведемо нараду на базі комітету, щоб ми всі все розуміли, що приймаємо, що це, як ідемо і щоб в нас зібралися голоси достатньо для успішного прийняття цього законопроекту.

Тому в понеділок також ми розішлемо ще інформацію, подивіться, заплануйте, хто може. Розіслали, да, на імейли? На імейлах подивіться, щоб ми... електронна пошта. Все буде написано. Або електрона пошта, або WhatsApp. Тому дякую всім за плідну роботу. Засідання комітету оголошую закритим і побачимося на наступному тижні.